

**Koronaundersøkelse 2020:
Hvordan har ungdom
i Trøndelag hatt det?**

Forord

Kompetansesenter rus – Midt-Norge (KoRus Midt) gjennomførte i mai 2020 en kartlegging av ungdommers opplevelse av tiden med stengte skoler og stramme samfunnsrestriksjoner. Denne rapporten er en sammenfatning av besvarelsene gjennomført av ungdomsskoleelever i ni kommuner i Trøndelag og én kommune i Nordland. Spørsmålene baserer seg på tilsvarende undersøkelse utarbeidet av Velferdsforskningsinstituttet NOVA ved OsloMet - storbyuniversitetet. Det har også vært dialog med Regionalt kunnskapscenter for barn og unge (RKBU), samt Ressurscenter om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging (RVTS Midt) om innhold i spørreskjemaet. Det er KoRus Midt som står som ansvarlig for undersøkelsen.

Prosjektgruppe:

KoRus Midt, Seksjon Trøndelag Nord:

- Jo Arild Salthammer og Ranita Larsen Nersund

KoRus Midt, Seksjon Trøndelag Sør:

- Katrin Øien og Renate K. Vesterbekkmo

Rapport og analyser er utarbeidet av Ranita Larsen Nersund og Renate K. Vesterbekkmo

Undersøkelsen ble gjennomført på veldig kort varsel med en imponerende innsatsvilje hos mange skoler og kommuner. Prosjektgruppen ønsker dermed å rette en takk til kommunekontakter, skoleledere og lærere for jobben som ble gjort. Vi vil også takke alle ungdommene som tok seg tid til å svare på undersøkelsen.

Til slutt ønsker vi å takke Jannike Kaasbøl ved Regionalt kunnskapscenter for barn og unge (RKBU) og Rita Småvik ved Ressurscenter om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging (RVTS Midt) for gode dialoger og innspill på innhold i spørreskjemaet.

Innholdsfortegnelse

Forord.....	2
Hovedfunn.....	3
1. Bakgrunn og formål.....	7
2. Metode.....	7
2.1 Rekruttering av kommuner.....	8
2.2 Datainnsamling.....	8
2.3 Beskrivelse av utvalg.....	8
2.4 Spørreskjema.....	10
2.6 Etske aspekter.....	11
3. Betraktninger knyttet til korona.....	12
3.1 Etterlevelse av råd og anbefalinger.....	12
3.3 Tillit til myndigheter.....	14
3.4 Kilder til informasjon om koronapandemien.....	15
4. Foreldre og familieliv.....	16
4.1 Barn som ikke bor med begge sine foreldre.....	16
4.2 Utsagn om foreldre/foresatte.....	17
4.3 Krangling i familien under koronapandemien.....	18
5. Skolehverdagen.....	19
5.1 Undervisning.....	19
5.3 Stress og press knyttet til skolearbeidet.....	22
5.4 Ungdommen gledet seg til å komme tilbake på skolen.....	23
6.Venner og fritid.....	24
6.1 Nære personer.....	24
6.2 Kontakt med andre i perioden med hjemmeskole.....	25
6.2 Fritidsaktiviteter.....	26
6.3 Bruk av rusmidler.....	27
6.4 Endringer i tidsbruk i perioden med hjemmeskole.....	29
7.Positiv og negativ effekter av pandemien.....	30
7.1 Livskvalitet.....	31
7.2 Mobbing.....	34
7.3 Kontakt med hjelpeapparat.....	34
7.4 Fremtidsperspektiv.....	36
7.2 Tilpasningsevne og personlig vekst.....	38
8.Konklusjon.....	40

Hovedfunn

3 av 4 støtter koronareglene

Et klart flertall (73 prosent) mener reglene er akkurat så strenge som de bør være. 21 prosent mener reglene er for strenge, mens seks prosent mener de burde vært enda strengere. Videre har ungdommene gjennomgående høy tillit til at helsemyndighetene, statsministeren, regjeringen og egen kommune gjør en god jobb for å takle pandemien.

De fleste av ungdommene har handlet i tråd med smittevernreglene, og de er flinkest til å følge rådene knyttet til vasking av hender og å unngå håndhilsning og klemming. Smittevernreglene som handler om sosial distansering har vært vanskeligst for ungdommene å følge. Selv om de fleste følger også disse reglene er det forholdsvis mange som ikke eller i liten grad fulgt regelen om å holde god avstand (1-2 meter) til personer de ikke bor sammen med (37 prosent), og unngått grupper på mer enn fem personer (27 prosent).

Sosiale medier er ungdommenes viktigste kilde til informasjon om koronapandemien

84 prosent får i stor grad informasjon om koronapandemien fra sosiale medier. Foreldre, skole, samt TV og radio, er også relativt sentrale informasjonskilder for ungdommene. Aviser (på papir eller nett) er totalt sett den minst benyttede informasjonskilden.

Høy trivsel i familien, men litt mer krancling under koronapandemien

De aller fleste ungdommene trives godt i familien sin (96 prosent). De fleste opplever at de får den hjelpen de trenger fra sine foreldre og at foreldrene snakker med dem. Om lag 8 av 10 opplever at foreldrene forstår deres problemer og bekymringer, mens 2 av 10 synes foreldrene viser liten forståelse.

Til sammen 27 prosent svarte at det hadde vært *mer* krancling i familien etter at koronapandemien startet, mens 20 prosent opplevde at det hadde blitt *mindre* krancling. Flere jenter enn gutter oppga at kranclingen i familien hadde økt.

Blant de som ikke bodde med begge sine foreldre svarte 2 av 10 at kontakten ikke hadde vært som normalt under koronapandemien.

Mange opplevde mindre læring i perioden med hjemmeskole

Nesten halvparten av ungdommene sier at de lærte *mindre* enn de pleier i tiden skolene var stengt (47 prosent), mens 21 prosent svarte at de lærte mer. En del av ungdommene opplevde også høy arbeidsbelastning og stress knyttet til skolearbeidet. 33 prosent svarte at de ofte hadde for mye å gjøre i perioden med hjemmeskole. Videre følte 44 prosent seg ofte utslitt på grunn av skolearbeidet og omtrent like mange ble stresset. Jentene opplevde betydelig mer press og stress knyttet til skolearbeidet enn guttene.

8 av 10 gledet seg til å komme tilbake på skolen

De fleste hadde god tilrettelegging for å kunne gjennomføre hjemmeskole i form av tilgang til datamaskin/nettbrett og et sted der de kunne sitte i fred for å gjøre skolearbeid. De fleste fikk også

god hjelp til skolearbeidet av sine foreldre/foresatte når de trengte dette. For om lag 3 av 10 var imidlertid dårlig internett en utfordring.

Om lag halvparten av ungdommene er svært eller ganske fornøyd med undervisningen og den faglige hjelpen de fikk fra lærerne i perioden de hadde hjemmeundervisning. Relativt mange (63 prosent) hadde snakket minst en gang alene på telefon eller videochat med læreren sin om hvordan de har det i løpet av siste uke med hjemmeskole.

Til sammen 78 prosent av ungdommene gledet seg til å komme tilbake til skolen

Vennskap og mobbing

62 prosent av ungdommene svarer at de helt sikkert har minst én venn som de kan stole fullstendig på og betro seg til om alt mulig, mens 24 prosent tror de har det. Det er til sammen 14 prosent som ikke tror de har en slik venn eller oppgir at de ikke har noen venner nå for tiden.

81 prosent av ungdommene har noen å prate med dersom de føler seg utafør eller trist. 13 prosent er usikre på om de har noen å prate med, mens seks prosent svarer at de ikke har det.

I perioden med hjemmeskole ble fem prosent av ungdommene utsatt for mobbing, utestengelse eller trusler på nett hver 14. dag eller oftere. Dette er omtrent tilsvarende andel som i Ungdata (4 prosent).

Bruk av rusmidler

Til sammen 21 prosent av ungdommene drakk alkohol minst en gang i perioden skolene var stengt på grunn av korona, og elleve prosent hadde minst en gang drukket så mye at de følte seg beruset. Blant 10.klassingene hadde 19 prosent minst en gang drukket så mye at de ble tydelig beruset, sammenlignet med tre prosent av 8.klassingene. Det er også blant 10.klassingene vi finner den høyeste andelen som minst én gang var sammen med venner der de selv eller andre drakk alkohol (33 prosent).

Tre prosent svarer at de har brukt hasj eller marihuana i tiden skolene var stengt, og omtrent like mange har brukt andre narkotiske stoffer. Fire prosent hadde vært sammen med andre ungdommer der de selv eller andre brukte narkotika.

Negativt å ikke få deltatt på fritidsaktiviteter

Nær 6 av 10 av ungdommene som er med i faste fritidsaktiviteter opplevde det som ganske eller svært negativt at de ikke fikk deltatt som før. Om lag 1 av 10 opplevde at dette var positivt.

Halvparten av ungdommene var så fysisk aktiv at de ble andpusten eller svett mer enn to ganger i uka i perioden med hjemmeskole, mens 2 av 10 var såpass aktiv sjeldnere enn ukentlig.

Sammenlignet med resultatene fra Ungdata rapporterer ungdommene i denne undersøkelsen om et lavere aktivitetsnivå. I Ungdata oppga 63 prosent at de var så fysisk aktiv at de ble andpusten eller svett mer enn to ganger i uka, mot 50 prosent av ungdommene i denne undersøkelsen.

Endringer i tidsbruk som følge av koronapandemien

Aktivitetene som ungdommene i størst grad brukte mer tid på under perioden med hjemmeskole var å være på sosiale medier, å være sammen med venner på nett og å sove. Til sammen 70 prosent brukte mer tid på sosiale medier og ca. 60 prosent brukte mer tid på å være med venner på nett og å sove.

Videre brukte rundt halvparten mer tid enn tidligere på å følge med på nyheter, gjøre hyggelige ting sammen med familien og dataspill/gaming.

Det er klare forskjeller mellom jentene og guttene i hvordan perioden med hjemmeskole har endret tidsbruken deres. Guttene har i betydelig større grad enn jentene økt sin tid brukt på dataspill/gaming. Jentene, på sin side, har i større grad enn guttene brukt mer tid på sosiale medier, trening og skolearbeid.

Store kjønnsforskjeller i opplevd livskvalitet

I gjennomsnitt rangerte ungdommene livet sitt til 6,7 på en skala fra 0-10 der 10 står for det best mulige livet. Dette er noe lavere enn vi finner i Ungdata¹ (7,4). Snittet er høyere blant guttene (7,1) enn jentene (6,3). Om lag tilsvarende kjønnsforskjell finnes også i Ungdata.

Totalt 38 prosent av ungdommene plasserte seg på 8 eller bedre på skalaen. Blant guttene er andelen 47 prosent, mens den er 29 prosent blant jentene. Andelen som svarte 5 eller lavere på skalaen er 32 prosent blant jentene og 20 prosent av guttene. Videre hadde guttene oftere enn jentene positive følelser som eksempelvis glede, engasjement og en opplevelse av mestring. Guttene hadde også i større grad enn jentene et optimistisk syn på fremtiden.

Det er også et mønster at positive følelser slik som glede, engasjement, mestring og en opplevelse av å være nyttig, opptrer noe sjeldnere i denne undersøkelsen sammenlignet med i Ungdata.

Kontakt med hjelpeapparatet

Tre prosent av ungdommene har vært i kontakt med en hjelpetelefon/chat i perioden med hjemmeskole, og syv prosent vurderte å ta kontakt. Til sammen har altså 1 av 10 vært i kontakt med, eller vurdert å ta kontakt med en hjelpetelefon/chat. Videre har fem prosent vært i kontakt med skolens helsesykepleier/helsesøster, og fem prosent vurderte å ta kontakt.

Kun 3 av 10 ungdommer mener de har fått informasjon om hvordan de kan komme i kontakt med skolens helsesykepleier/ helsesøster mens skolen var stengt.

Fremtidsperspektiv

Om lag 7 av 10 tror i stor grad at koronapandemien vil endre samfunnet, og 4 av 10 tror at pandemien vil påvirke egen fremtid.

En høyere andel i denne undersøkelsen enn i Ungdata tror at de noen gang vil komme til å bli arbeidsledig (24 mot 15 prosent). Samlet sett tror imidlertid de aller fleste ungdommene at de kommer til å få et godt og lykkelig liv (67 prosent). Denne andelen er omtrent like høy blant jentene som guttene, og nesten like høy som vi finner i Ungdata (70 prosent)

¹ Datagrunnlaget for Ungdata er basert på 18 kommuner i Trøndelag med svar fra til sammen 3118 ungdomsskoleelever i 2020 før Koronapandemien. Syv kommuner deltok både i denne undersøkelsen og Ungdatakartleggingen, men flere av dem kun med enkelte skoler/klasser

De fleste klarte å tilpasse seg den nye hverdagen under koronapandemien

Til sammen svart 87 prosent at de i stor grad har klart å tilpasse seg den nye hverdagen under koronapandemien, og andelen er omtrent like høy blant jentene som guttene.

Svært få av ungdommene er bekymret for selv å bli syk av koronaviruset (7 prosent), men ganske mange er bekymret for at de skal smitte andre (47 prosent) eller for at familie/venner skal bli syk (62 prosent). Videre er 23 prosent bekymret for hvordan det vil gå med karakterene deres og 19 prosent er bekymret for økonomien i Norge. Få er bekymret for familieøkonomien (11 prosent). Jentene er gjennomgående mer bekymret enn guttene.

1. Bakgrunn og formål

Regjeringen kunngjorde i mars 2020 at alle skoler, barnehager og andre utdanningsinstitusjoner i landet skulle holde stengt grunnet smittevern hensyn relatert til Covid-19. Kun barn av foreldre i kritiske samfunnsfunksjoner og barn med særlige omsorgsbehov fikk tilbud fra institusjonene. Resten ble henvist til hjemmeskole. Ikke lenge etter nedstengingen var både fagfolk og politikere ute i media og ytret sin bekymring for konsekvensene hjemmeskole ville ha for barn og ungdom.

Velferdsforskningsinstituttet NOVA ved OsloMet - storbyuniversitetet og de sju regionale KoRusene diskuterte tidlig potensialet med en ungdomsundersøkelse knyttet til pandemien. NOVA inngikk i påskeuken 2020 et samarbeid med Utdanningsetaten i Oslo kommune om å gjennomføre ungdomsundersøkelse «Oslo-ungdom i koronatiden». KoRus Midt fikk tilbud om å benytte hele eller deler av deres undersøkelse og tilbydde i mai 2020 en tilpasset versjon til alle kommuner i Midt-Norge.

Formålet med undersøkelsen er å få kunnskap om hvordan ungdom opplevde tiden med skolestenging og sosiale restriksjoner. Undersøkelsen omhandler tema som familieliv, hjemmeskole, venner, fritid, rusbruk, livskvalitet og tanker om fremtiden. Resultatene fra undersøkelsen vil gi kunnskap til de som arbeider med unge i skolesammenheng og i andre kommunale instanser. Resultatene kan også komme til nytte i dialog med ungdom om den spesielle situasjonen vi har vært, og til dels enda befinner oss i.

2. Metode

Rapporten baserer seg på en engangsmåling gjort i en periode der samfunnet sakte begynte å åpnes opp. Undersøkelsen ble opprinnelig utviklet i en tid med strenge restriksjoner og enkelte spørsmål måtte dermed omformuleres for å tilpasses den nye situasjon.

Grunnet smittevern hensyn ble skolene åpnet på ulike måter og tidspunkt. Noen kommuner åpnet for alle elevene på samme dag, mens andre hadde en mer gradvis åpning. Dette innebærer at enkelte ungdommer har besvart ved fysisk oppmøte på skolen mens andre har gjennomført via hjemmeskoleløsning. En må derfor være oppmerksom på at enkelte spørsmål kan ha blitt tolket ulikt. Dette spesielt på spørsmål hvor vi ber ungdommen svare fra siste uke med hjemmeskole.

Enkelte resultater i rapporten vil sammenliknes med Ungdataresultater² fra ungdomsskoler i Trøndelag i 2020. Totalt 3118 ungdommer fordelt på 18 kommuner rakk å påbegynne eller fullføre undersøkelsen før skolene ble stengt. Syv kommuner har deltatt i både denne undersøkelse og Ungdatakartleggingen, men flere av dem kun med enkelte skoler og eller klasser. Ved å sammenlikne disse resultatene vil vi kunne få en indikasjon på hvordan koronapandemien har påvirket ungdommen.

² Ungdata er et kvalitetssikret og standardisert system for lokale spørreskjemaundersøkelser blant skoleelever på ungdomstrinnet og i videregående opplæring. Ungdata dekker helheten i ungdoms liv og omfatter et bredt spekter av temaområder (foreldre og venner, skole, lokalmiljø, fritidsaktiviteter, helse og trivsel, rusmiddelbruk, risikoatferd og vold). Velferdsforskningsinstituttet NOVA ved OsloMet – storbyuniversitetet (tidl. Høgskolen i Oslo og Akershus, HiOA) har ansvar for gjennomføringen av ungdataundersøkelsene i samarbeid med landets sju regionale kompetansesentre innen rusfeltet.

2.1 Rekrutering av kommuner

Samtlige kommuner i Trøndelag ble invitert til å delta i undersøkelsen. Forespørselen ble sendt på mail til alle kommunekontakter KoRus Midt benytter i forbindelse med Ungdatagjennomføring. Disse ble bedt om å videresende forespørselen til aktuell ledelse/beslutningstakere i sin kommune, samt å ta en dialog med disse omkring tilbudet. Flere kommuner meldte sin interesse og 10 kommuner valgte til slutt å delta.

2.2 Datainnsamling

Målgruppen i undersøkelsen er elever på ungdomsskolen (13-16 år). Distribusjon og innsamling av spørreskjema fant sted i tidsrommet 14-20 mai via spørreskjematjenesten Questback. Det var skolene selv som organiserte datainnsamlingen og sørget for at foreldre, elever og lærere var godt informert i forkant av, og ved gjennomføring av undersøkelsen.

Selve utfyllingen fant sted i skoletiden, enten i et fysisk klasserom eller oppkobling via hjemmeskoleløsning. Basert på tilsvarende undersøkelser ble det estimert at undersøkelsen ville ta maksimalt én skoletime. Ungdommene fikk opplest et informasjonsskriv og tilsendt en felles lenke til spørreskjemaet. De valgte selv om de ønsket å delta eller ikke, og kunne når som helst velge å avslutte undersøkelsen eller hoppe over spørsmål de ikke ønsket å svare på. Spørreskjema ble distribuert som en åpen lenke noe som innebærer at alle besvarelser er anonyme og ikke knyttet til noen personidentifiserbar informasjon.

2.3 Beskrivelse av utvalg

Basert på skoleportalen til utdanningsdirektoratet (Udir) er det per dagens dato registrert tilsammen 16287 elever i ungdomsskoler i Trøndelag og Bindal³ kommune. Med en svarinnngang på 2069 respondenter i undersøkelsen tyder det på at vi har fått tilbakemelding fra 12,7 prosent av elevmassen.

Tabell 1 viser en høy svarprosent i alle de 10 deltakerkommunene. 77 prosent av alle inviterte valgte å besvare undersøkelsen.

Tabell 1: Svarprosent per kommune.

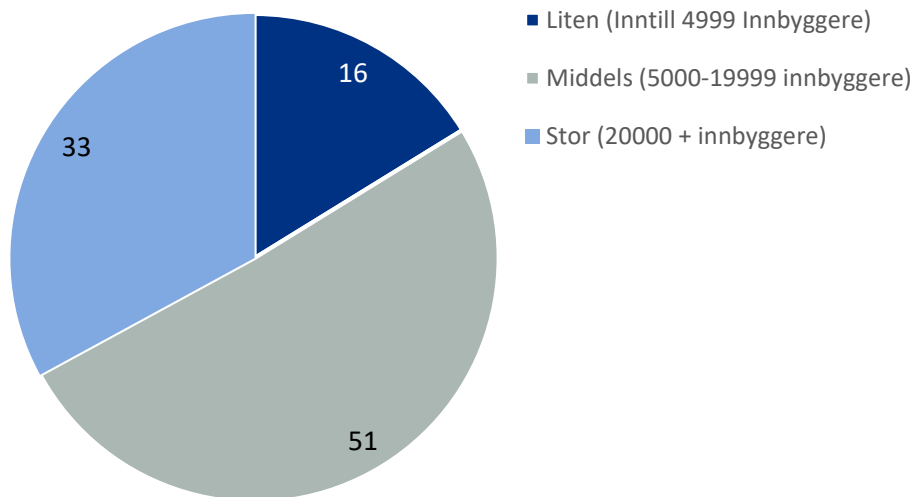
Kommune	Invitert	Antall svar	Svarprosent
Bindal	48	46	96 %
Frosta	93	82	88 %
Frøya	138	107	78 %
Hitra	156	134	86 %
Levanger	807	627	78 %
Meråker	65	64	98 %
Namsos	594	430	72 %
Selbu	161	144	89 %
Stjørdal ⁴	59	54	89 %
Verdal	567	381	67 %
Totalt	2688	2069	77 %

³ Bindal inngår i et interkommunalt samarbeid i Ytre Namdal, og KoRus midt har lang tradisjon med å samarbeide med kommunen. De ble dermed invitert til å delta.

⁴ Kun to skoler i Stjørdal kommune deltok i undersøkelsen

Om lag halvpartene av ungdommene kom fra en stor kommune (20000 + innbyggere), mens en tredjedel kom fra en mellomstor kommune (5000-19999 innbyggere). 16 prosent (336 ungdommer) var fra mindre kommuner.

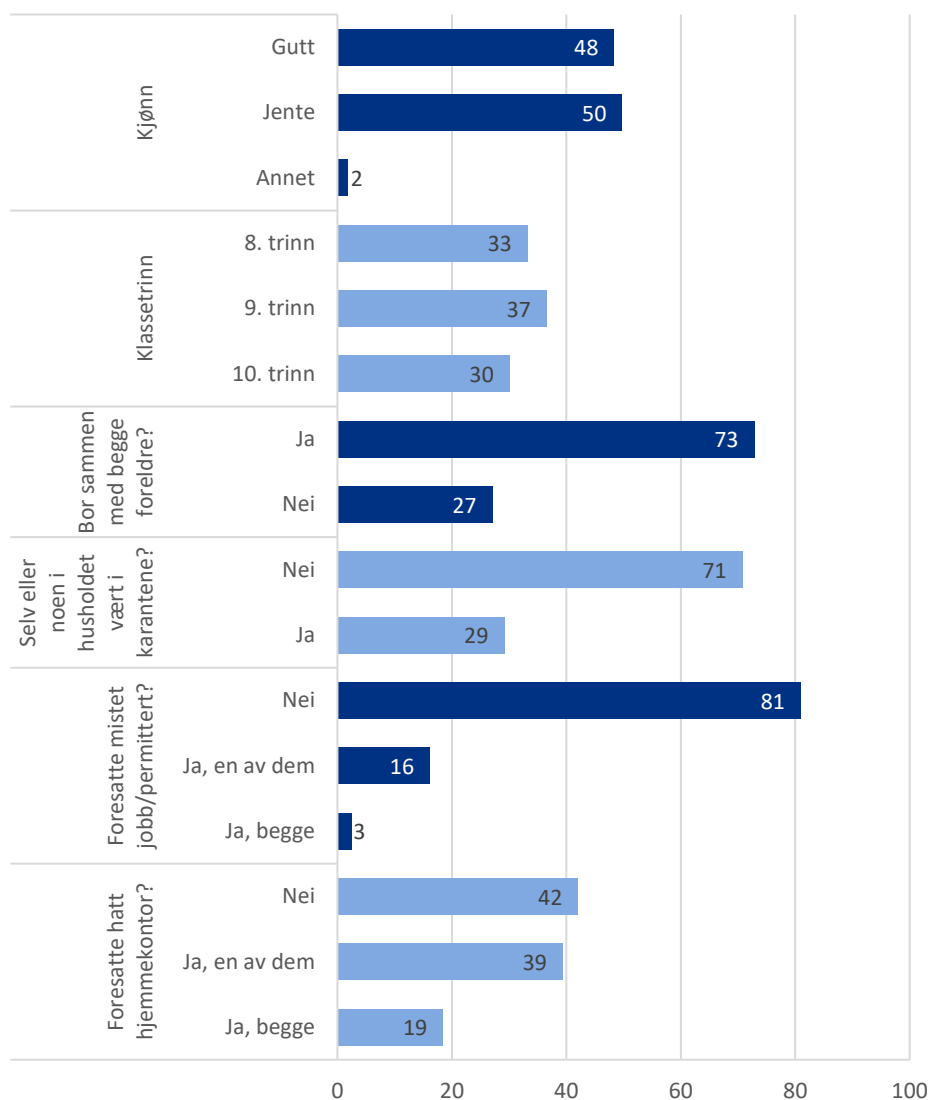
Figur 1: Fordeling av ungdommene etter kommunestørrelse. Prosent. n=2069.

Utvalget består av omtrent like mange gutter som jenter. Det er en ganske jevn fordeling av ungdommer på ulike klassetrinn med en liten overvekt av 9.klassinger.

De fleste ungdommene bor sammen med begge sine foreldre. Omtrent 6 av 10 svarte at en eller begge foreldrene hadde hatt hjemmekontor, og rundt 2 av 10 opplevde at en eller begge av foreldrene ble permittert eller mistet jobben på grunn av koronapandemien. 3 av 10 oppga at de selv eller noen i bor sammen med hadde vært i karantene.

Figur 2: Utvalget fordelt på ulike undergrupper. Prosent.

2.4 Spørreskjema

Spørreskjema baserer seg på et egenutviklet undersøkelse gjort av forskere ved NOVA. Skjemaet inneholder noen spørsmål fra Ungdata og Ung i Oslo 2018, men har i stor grad spørsmål knyttet til hvordan pandemien har påvirket ungdoms liv knyttet til skole, familie, venner, fritidsaktiviteter og livskvalitet. Spørsmål fra NOVA som ikke opplevdes som like relevant for undersøkelsen i Trøndelag ble tatt ut, mens spørsmål om mobbing, tilpasningsevne og supplerende spørsmål om familie og rus ble lagt til.

Spørsmålene tilknyttet sosioøkonomisk status er hentet direkte fra Ungdata. Samlemålet er utviklet av Bakken og kolleger ved NOVA og består av tre ulike dimensjoner; foreldres utdanningsnivå, familiens kulturelle kapital og familiens velstandsnivå. Basert på et gjennomsnitt av besvarelsene, kategoriser ungdommene i 5 sosioøkonomiske grupper rangert fra lav til høy. I rapporten, hvor det har betydningsfullt utslag, vil vi kommentere forskjeller mellom de ulike sosioøkonomiske gruppene.

2.6 Etiske aspekter

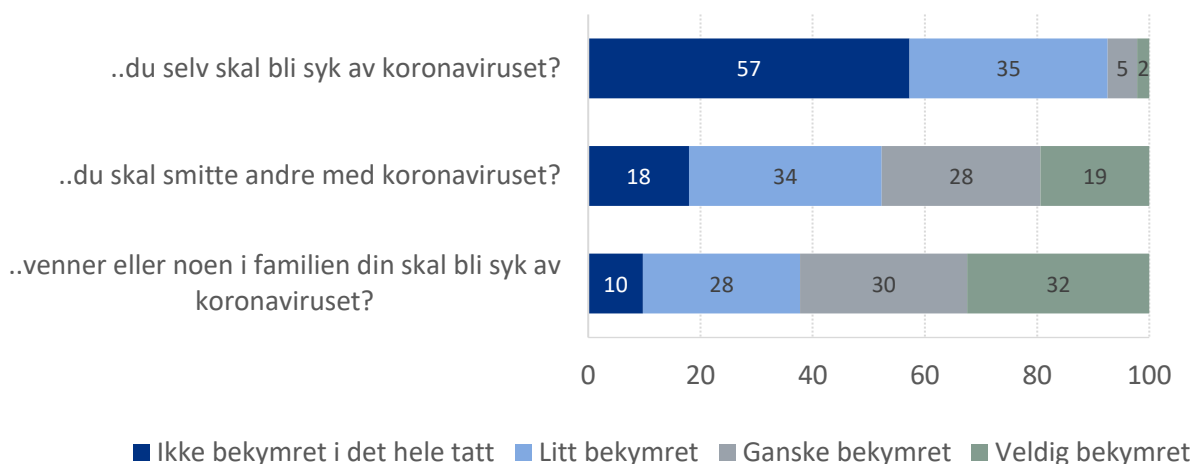
Da undersøkelsen er anonym og det ikke innhentes personidentifiserbare opplysninger var det ikke behov for å søke om godkjenning fra Norsk senter for forskningsdata (NSD). Det ble heller ikke innhentet skriftlig samtykke fra foreldre/foresatte. Skolene ble derimot instruert til å distribuere et informasjonsskriv utarbeidet av NOVA og KoRus Midt til alle foreldre. Dette måtte sendes ut minst 48 timer før gjennomføring, og minst 72 timer ved utsending på en fredag. Foreldrene måtte bekrefte til lærer at de hadde lest informasjon og gi beskjed om eventuelle reserverasjoner for deltakelse.

For noen ungdommer kan spørsmålene i undersøkelsen oppleves som vanskelige å svare på. Om ungdommene ønsket å snakke om undersøkelsen i etterkant ble de oppfordret til å ta kontakt med en voksen de er trygge på, eller en hjelpetjeneste. Telefonnummer til skolenes helsesykepleier ble skrevet opp på fysisk eller digital tavle i forkant av, og under gjennomføring. Informasjon om ulike hjelpetjenester ble også informert om i undersøkelsen.

3. Betrachninger knyttet til korona

Kun syv prosent av ungdommene er ganske eller veldig bekymret for selv å bli syk av koronaviruset. Langt flere er bekymret for at de skal smitte andre (47 prosent) eller at venner/familie skal bli syk (62 prosent). Jenter er gjennomgående mer bekymret enn gutter.

Figur 3: Hvor bekymret er du for at...? Prosent.

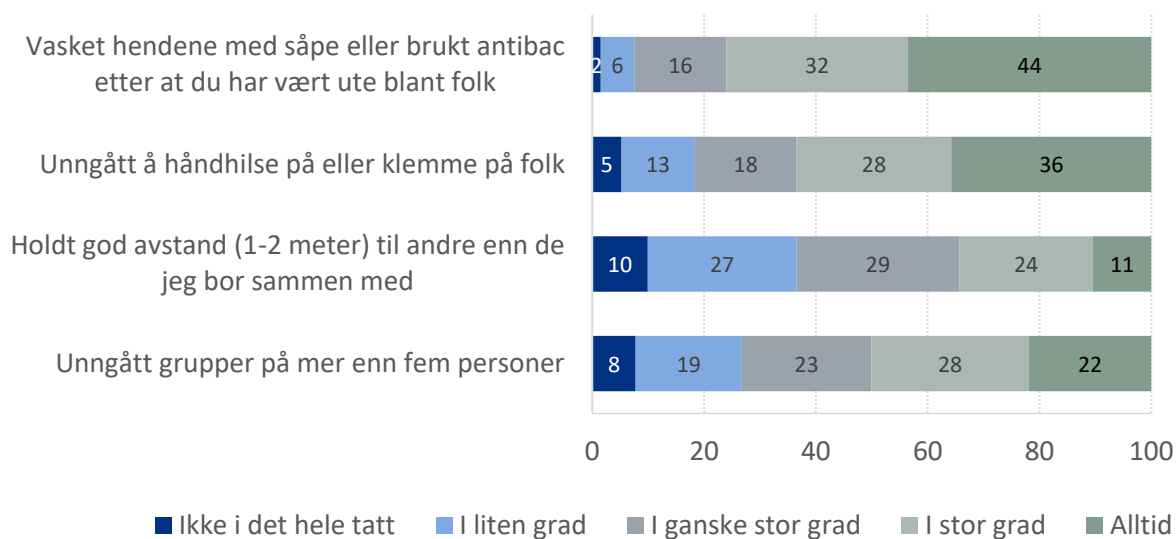
3.1 Etterlevelse av råd og anbefalinger

Vasking av hendene med såpe eller bruk av antibac etter man har vært ute blant folk er smittevernrådet som blir mest fulgt av ungdommen. Totalt 92 prosent svarer at de har gjort dette i stor grad, ganske stor grad eller alltid. De fleste har unngått å håndhilsne eller klemme på folk (82 prosent).

Rådene om å holde avstand og unngå store grupper ser ut til å ha vært vanskeligst å følge. Til sammen 37 prosent har ikke eller i liten grad fulgt rådet om å holde god avstand (1-2 meter) til personer de ikke bor sammen med, og 27 prosent har ikke eller i liten grad unngått grupper på mer enn fem personer.

Selv om disse rådene i mindre grad har blitt fulgt enn rådene om vasking, håndhilsning og klemming, har flesteparten som oftest handlet i tråd med også disse rådene.

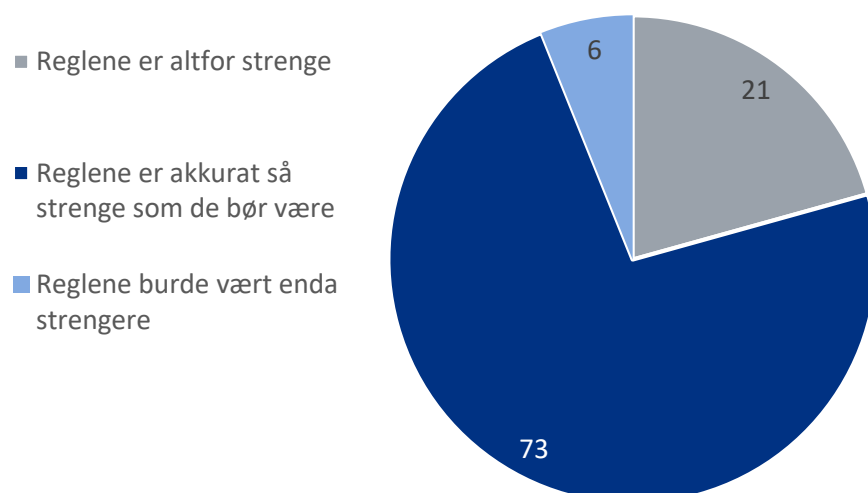
Figur 4: I hvor stor grad har du fulgt helsemyndighetenes råd for å redusere smitte? Prosent. Min n=2003.

Når det kommer til undergruppene i utvalget svarer jenter oftere enn gutter at de har fulgt smittevernradene. Disse kjønnsforskjellen er størst når det gjelder håndvask og det å unngå grupper på mer enn fem personer. 84 prosent av jentene svarte at de i stor grad eller alltid vasket hendene etter at de hadde vært ute blant folk, mot 69 prosent av guttene. Videre oppgir 58 prosent av jentene at de i stor grad eller alltid unngått grupper på mer enn fem personer, mens dette gjelder kun 42 prosent av guttene.

Andelen som i stor grad eller alltid følger reglene er også gjennomgående høyere blant ungdommer med høy enn lav sosioøkonomisk status.

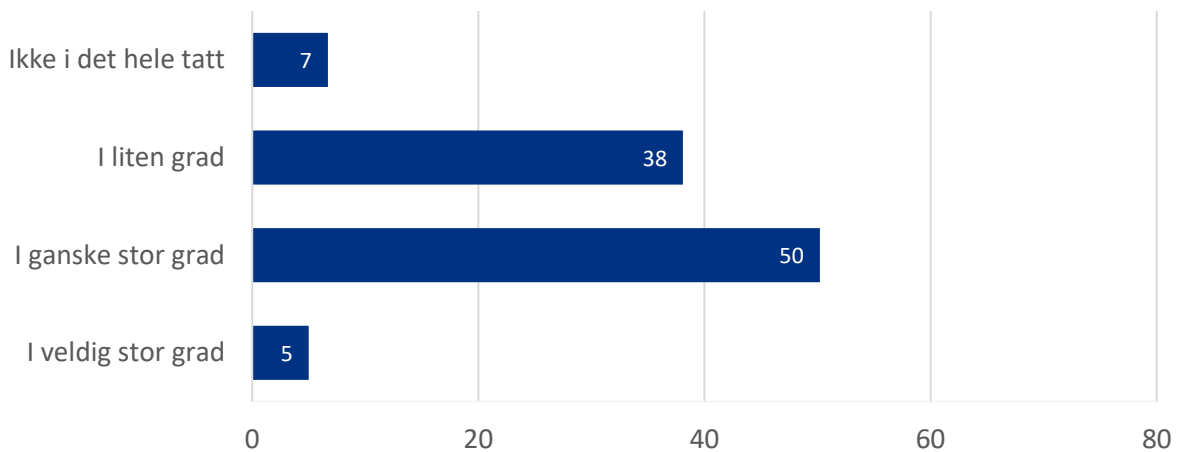
Figur 5: Hva synes du om alle de reglene som ble innført for å hindre at koronaviruset sprer seg (for eksempel stengte skoler, to meters avstand, maks fem i hver gruppe)? n=2014.

Et klart flertall av ungdommene (73 prosent) mener reglene er akkurat så strenge som de bør være, 21 prosent mener reglene er for strenge, mens seks prosent mener de burde vært enda strengere. Andelen som mener reglene er for strenge er betydelig høyere blant gutter enn jenter (25 mot 16 prosent), og høyere blant de som har foreldre uten enn de med utdanning på universitet/høyskole (27 mot 19 prosent).

Det å stole på om folk følger de innførte reglene er det relativt delte meninger om. 55 prosent av ungdommen stoler i ganske eller veldig stor grad på at folk følger reglene, mens 45 prosent ikke eller liten grad stoler på dette.

Figur 6: Stoler du på at folk følger de reglene som er blitt innført? Prosent. n=2015.

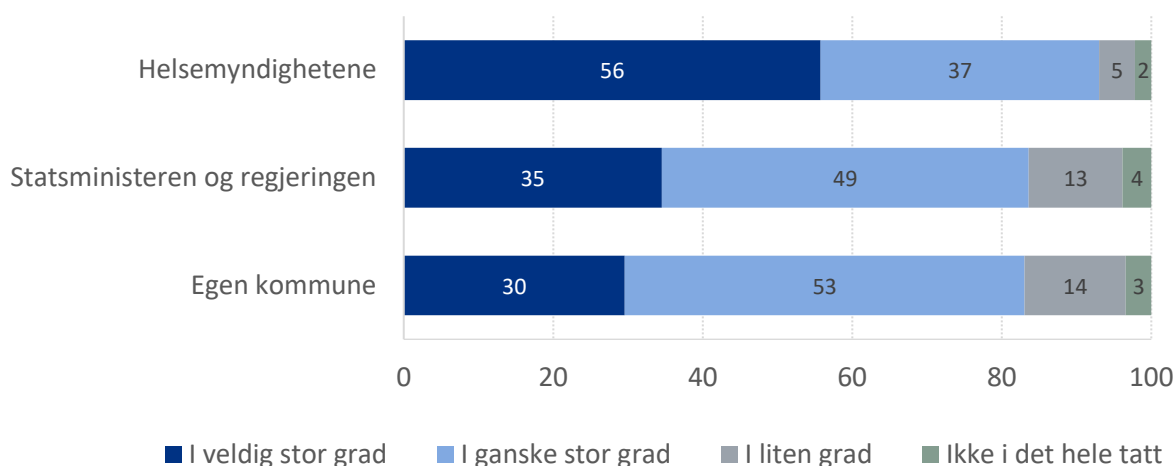

3.3 Tillit til myndigheter

Tilliten ungdommen har til myndighetene er høy. Totalt 93 prosent stoler i ganske eller veldig stor grad på at helsemyndighetene gjør en god jobb for å takle koronapandemien. De fleste stoler også på at statsministeren og regjeringen gjør en god jobb for å takle pandemien (84 prosent), og omtrent like mange stoler på at egen kommune gjør en god jobb i så måte.

Tilliten til at egen kommune og øvrige myndigheter gjør en god jobb er gjennomgående større blant ungdommene med høyere enn lavere sosioøkonomisk status, og noe større blant jenter enn gutter.

Figur 7: I hvilken grad stoler du på at de som bestemmer i Norge gjør en god jobb for å takle koronapandemien? Prosent⁵ Min n=1759.

3.4 Kilder til informasjon om koronapandemien

Sosiale medier er ungdommens viktigste kilde til informasjon om koronapandemien. Totalt 84 prosent får i ganske eller veldig stor grad informasjon derfra.

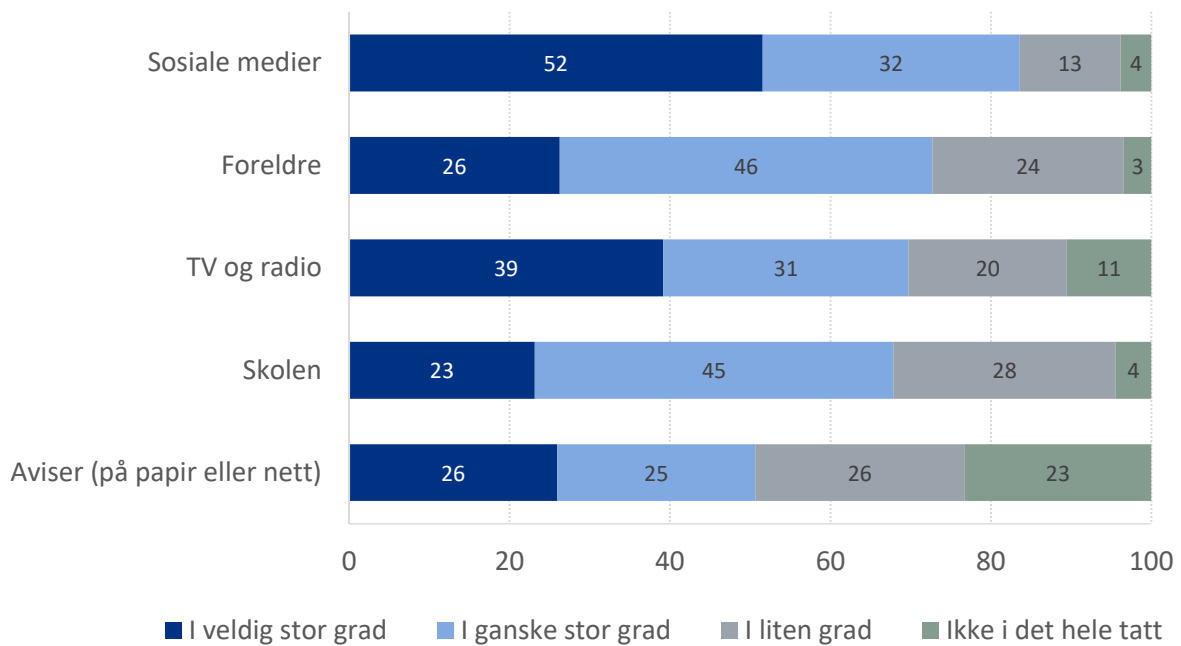
Foreldre, skole, samt TV og radio er også relativt sentrale informasjonskilder for ungdommen. Skolen som informasjonskilde blir oftest oppgitt av de yngste ungdommene. 73 prosent av 8.klassingene har i stor grad fått informasjon fra skolen, mot 63 prosent av 10.klassingene.

Aviser (på papir eller nett) er totalt sett den minst benyttede informasjonskilden. Om lag halvparten av ungdommene får i ganske eller veldig stor grad informasjon derfra og er høyere blant 10.klassingene (57 prosent) enn blant elever på lavere klassetrinn (under halvparten).

Jenter får i større grad enn gutter informasjon fra sosiale medier, foreldre, skole, aviser og tv eller radio. Blant begge kjønn det imidlertid sosiale medier som er den mest benyttede informasjonskilden.

⁵ Frosta og Hitra fikk ikke med vurderingen av egen kommune fordi spørsmålet ble lagt inn etter at undersøkelsen var i gang.

Figur 8: Hvor får du informasjon om koronapandemien fra? Prosent. Min n=1969.

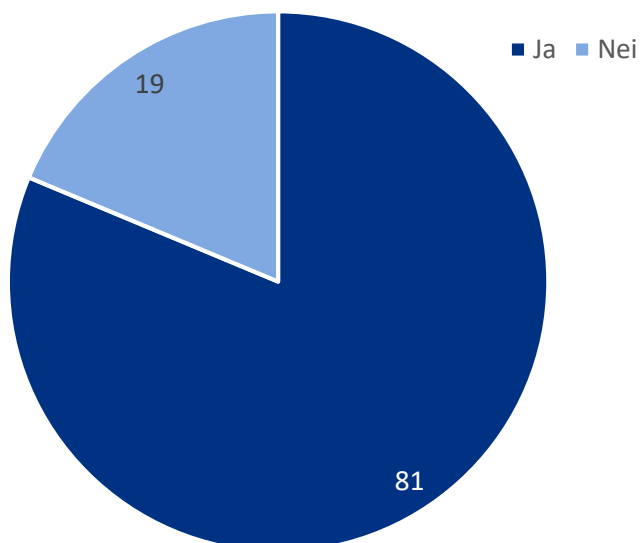

4. Foreldre og familieliv

4.1 Barn som ikke bor med begge sine foreldre

27 prosent (556 barn) svarer at de ikke bor sammen med begge sine foreldre. Av disse opplevde 19 prosent at kontakten med foreldre/foresatte ikke hadde vært som normalt i løpet av koronapandemien.

Figur 9: Har kontakten med dine foreldre/foresatte vært som normalt i løpet av koronapandemien? Prosent blant de som ikke bor med begge sine foreldre. n=545.

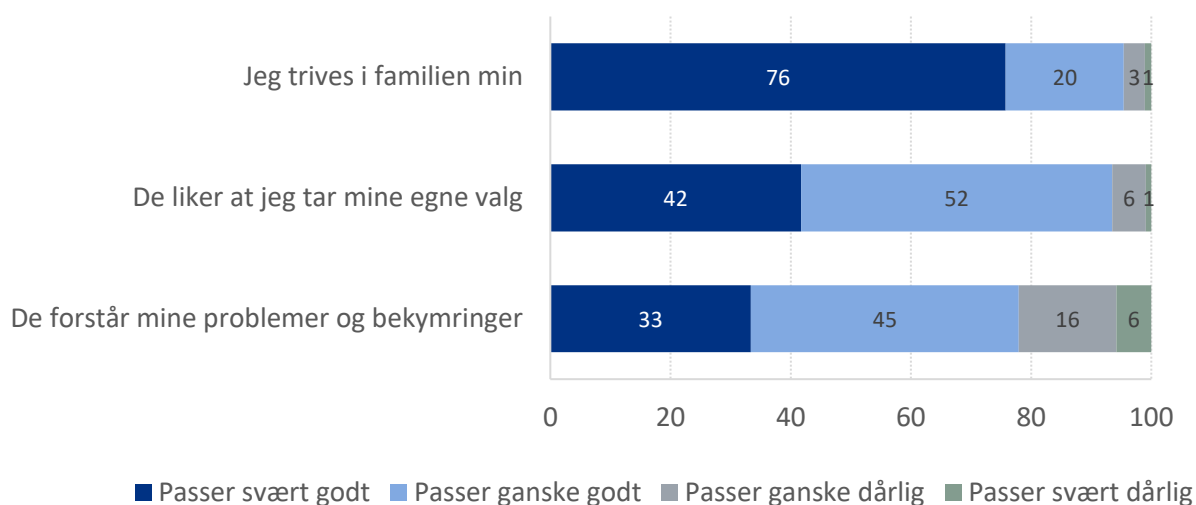

4.2 Utsagn om foreldre/foresatte

Totalt 96 prosent svarer at utsagnet «jeg trives i familien min» passer ganske eller svært godt. Fire prosent svarer at utsagnet passer ganske eller svært dårlig.

Videre viser resultatene at de aller fleste ungdommene opplever at foreldrene liker at de tar sine egne valg (94 prosent). De fleste svarer også at foreldrene forstår deres problemer og bekymringer (78 prosent), mens 22 prosent i mindre grad opplever at foreldrene viser forståelse for problemer og bekymringer de har.

Figur 10: Vurdering av om utsagn om foreldre/foresatte passer godt eller dårlig. Prosent. Min n=2013.

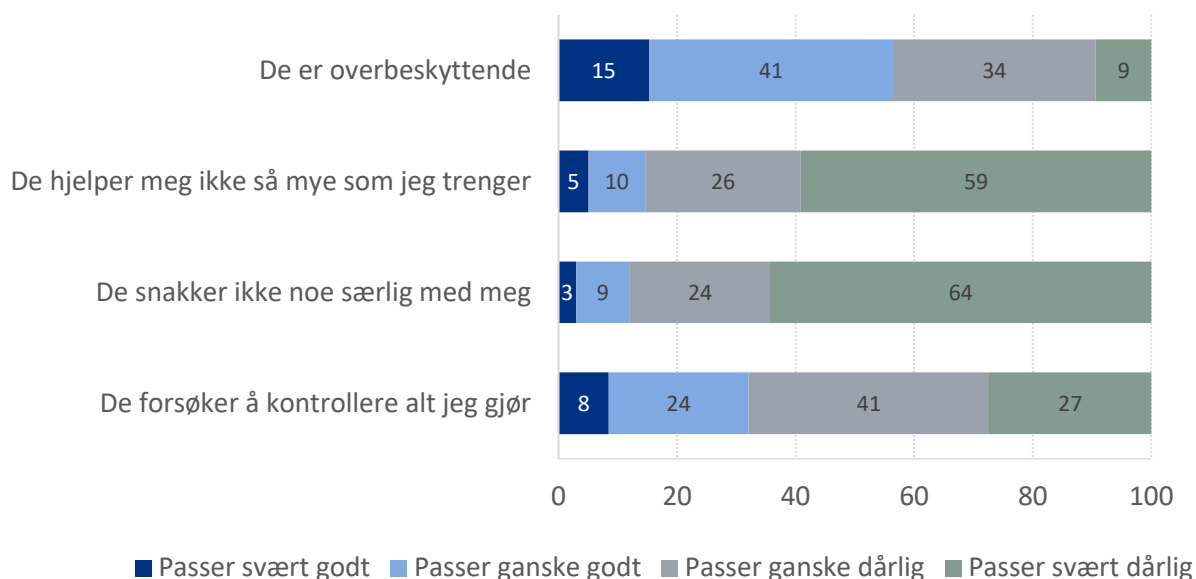

Det er jevnt over høy trivsel i alle undergruppene i utvalget. Andelen som svarer at utsagnet passer svært godt er imidlertid enda høyere blant de som bor med begge sine foreldre sammenlignet med øvrige (78 mot 69 prosent). Denne andelen er også høyest blant ungdommer fra familier med høyest sosioøkonomisk status (81 prosent), men også de aller fleste i øvrige grupper trives godt.

Opplevelsen av at foreldrene liker at de tar sine egne valg er gjennomgående for alle grupper, men gjelder i aller størst grad de fra høyest sosioøkonomisk status, og de som bor sammen med begge sine foreldre.

Hovedvekten av ungdommene oppgir at foreldrene gir de den hjelpen de trenger (85 prosent), de opplever også at foreldrene snakker med dem (88 prosent). Videre svarer over halvparten at foreldrene kan være overbeskyttende (56 prosent), og det er også ganske mange som opplever at foreldrene prøver å kontrollere alt de gjør (32 prosent).

Figur 11: : Vurdering av om utsagn om foreldre/foresatte passer godt eller dårlig. Prosent. Min n=2003.

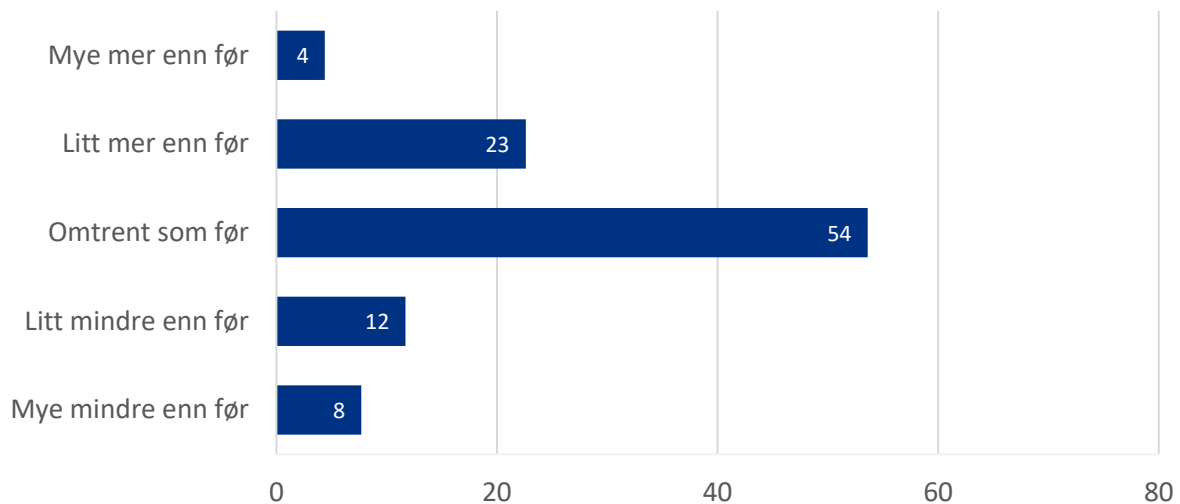
Andelen som opplever at foreldrene prøver å kontrollere alt de gjør er høyere blant gutter enn jenter (36 mot 28 prosent). Resultatene viser også at andelen som svarer at foreldrene ikke snakker noe særlig med dem er høyest blant de med lavere sosioøkonomisk status (mellom 14 og 15 prosent), mens det gjelder syv prosent av de med høyest sosioøkonomisk status.

Ungdommene som bor med begge sine foreldre opplever i betydelig større grad enn øvrige å få hjelpen de trenger fra sine foreldre. På utsagnet om at foreldrene *ikke* hjelper dem så mye som de trenger svarer 12 prosent av de som bor med begge sine foreldre at dette passer svært eller ganske godt, mot 21 prosent av de som ikke bor med begge foreldrene sine. Det er også et mønster at andelen som får hjelpen de trenger øker med sosioøkonomisk status.

4.3 Krangling i familien under koronapandemien

Totalt 27 prosent svarte at det har vært litt eller mye mer krangling i familien etter at koronapandemien startet. Andelen som svarte at det hadde blitt mindre krangling er 20 prosent. Over halvparten (54 prosent) svarte at mengden krangling hadde vært omtrent som før.

Figur 12: Har det vært mer eller mindre krangling i familien din etter at koronapandemien startet? Prosent. n=2001.

En betydelig høyere andel av jenter enn gutter opplevde at det har blitt mer krangling i familien etter koronapandemien startet (33 mot 22 prosent). Andelen som opplevde mer krangling er også litt høyere blant 8. og 9.klassingene (ca. 30 prosent) enn blant 10.klassingene (23 prosent).

Det var noe mer krangling i de tilfellene hvor begge foreldrene hadde hjemmekontor. Totalt 32 prosent av ungdommene som hadde foreldre med hjemmekontor rapporterte om økt krangling, mot 24 prosent av de som svarte at foreldrene ikke hadde hatt hjemmekontor.

5. Skolehverdagen

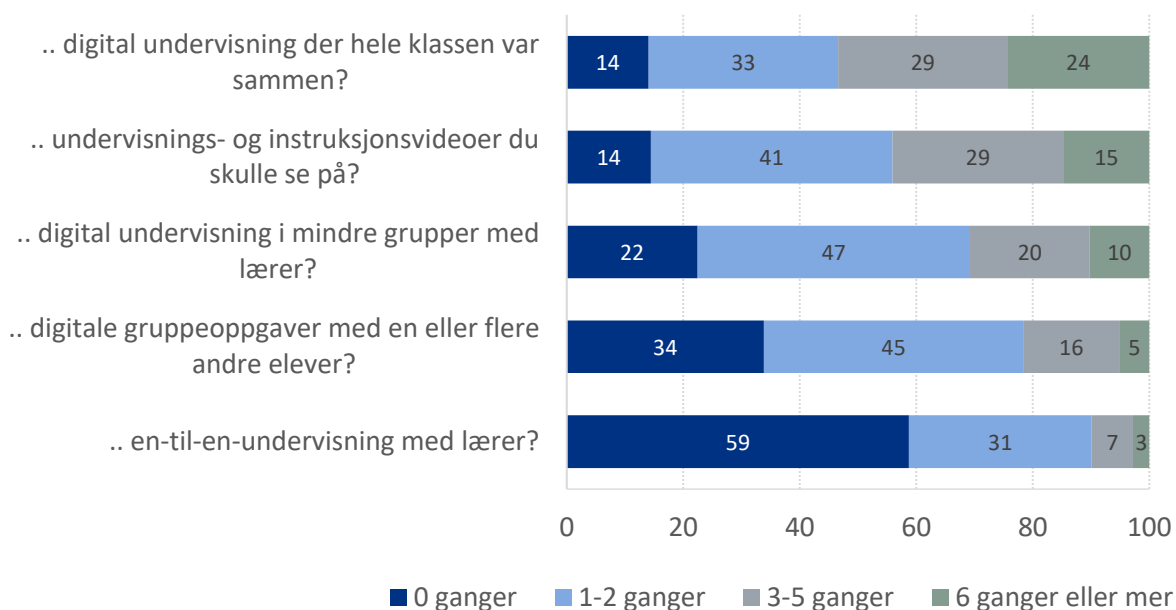
5.1 Undervisning

De vanligste undervisningsformene i siste uke med hjemmeskole var digital undervisning med hele klassen samlet, og undervisnings- og instruksjonsvideoer som de skulle se på. Andelene som har fått slik type undervisning minst en gang i løpet av siste uke med hjemmeskole er 86 prosent.

Det var også relativt vanlig med digital undervisning i mindre grupper med lærer, som 78 prosent hadde hatt minst 1 gang i løpet av siste uke med hjemmeskole. Videre hadde 66 prosent hatt digitale gruppeoppgaver med en eller flere andre elever, og 41 prosent hadde hatt en-til-en undervisning med lærer.

Alle undervisningsformene som er skissert ble gjennomgående mer benyttet i de minste kommunene, sammenlignet med mellomstore og store kommuner.

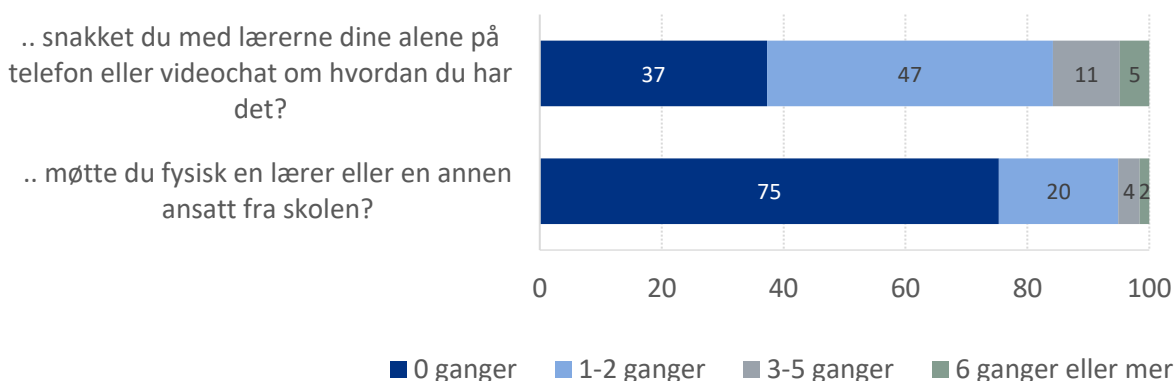
Figur 13: Tenk tilbake på siste uke med hjemmeskole, hvor mange ganger fikk du...? Prosent. Min n=1948.

I løpet av den siste uken med hjemmeskole snakket 63 prosent minst en gang alene på telefon eller videochat med læreren sin om hvordan de hadde det. 16 prosent gjorde dette mer enn 2 ganger. Totalt 25 prosent møtte fysisk en lærer eller annen ansatt fra skolen minst 1 gang i løpet av siste uke med hjemmeskole.

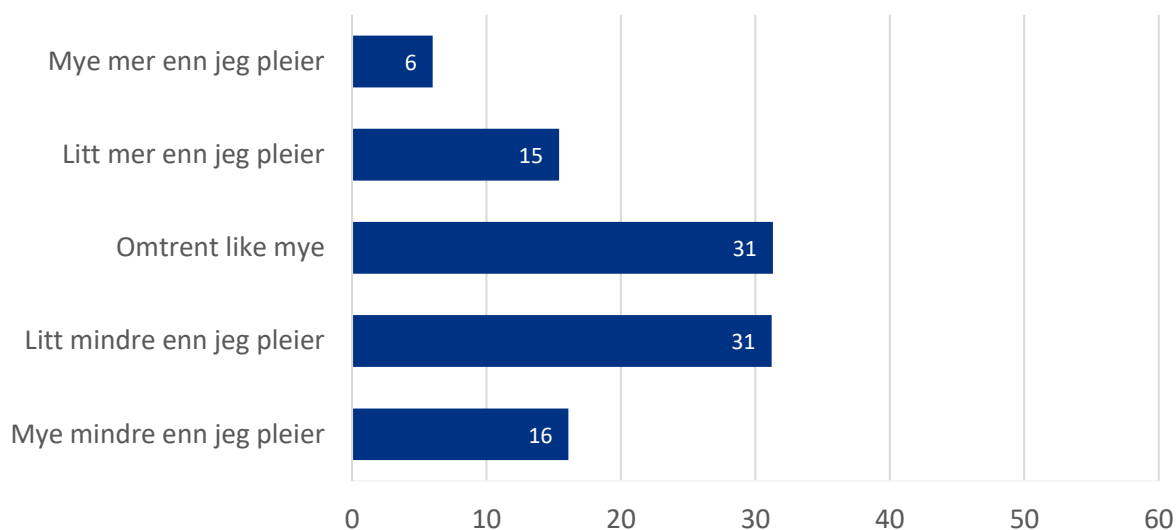
Ungdommene fra de største kommunene hadde i noe mindre grad enn øvrige snakket alene med læreren sin på telefon eller videochat om hvordan de hadde det. Totalt 56 prosent av dem hadde gjort dette minst 1 gang i løpet av siste uke med hjemmeskole, sammenlignet med 67 prosent av de fra mellomstore kommuner og 64 prosent av de fra små kommuner.

Figur 14: Tenk tilbake på siste uke med hjemmeskole, hvor mange ganger...? Prosent. Min n=1983.

Når det kommer til hvor mye ungdom har lært i perioden med hjemmeskole svarer 21 prosent at de lærte litt eller mye mer, mens 47 prosent lærte litt eller mye mindre. Her var det ingen betydelige forskjeller mellom de ulike undergruppene.

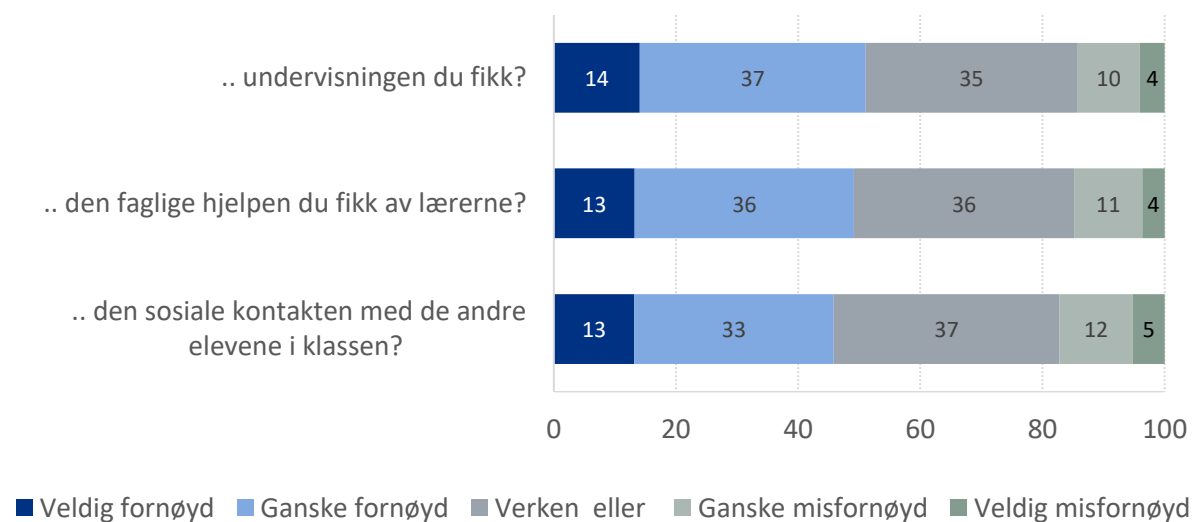
Figur 15: Har du lært mer eller mindre enn du pleier i den tiden skolen har vært stengt? Prosent. n=1995.

Til tross for at 47 prosent oppgir at de har lært mindre i perioden med hjemmeskole sier likevel om lag halvparten av ungdommen at de er ganske eller svært fornøyd med undervisningen, og den faglige hjelpen de fikk fra lærerne i samme periode. 14 og 15 prosent er derimot ganske eller veldig misfornøyd. Videre er 46 prosent fornøyd med den sosiale kontakten de har hatt med de andre elevene i klassen, mens 17 prosent er ganske eller veldig misfornøyd med dette.

Ungdommene fra de minste kommunene er noe mer tilfreds med undervisning og den faglige hjelpen de fikk av lærerne sammenlignet med ungdommene fra store kommuner.

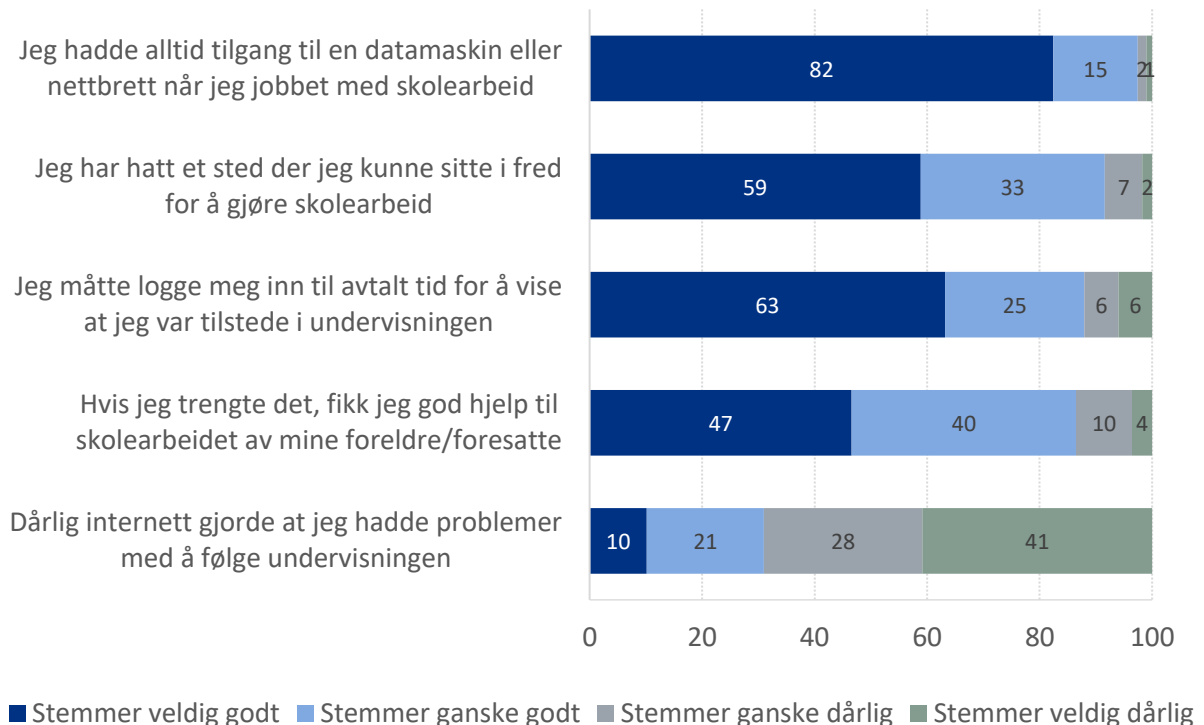
Figur 16: Tenk på hele perioden du har hatt hjemmeskole. Hvor fornøyd er du med... Prosent. Min n=1984.

De fleste ungdommene hadde god tilrettelegging for å kunne gjennomføre hjemmeskole i form av tilgang til datamaskin/nettbrett og et sted der de kunne sitte i fred for å gjøre skolearbeid. Kun henholdsvis fire og ni prosent har i liten grad hatt dette. De fleste fikk også god hjelp til skolearbeidet fra sine foreldre/foresatte når de trengte dette, mens 14 prosent i liten grad fikk nødvendig hjelp. Videre gav dårlig internett problemer med å følge undervisningen for 31 prosent av ungdommene, mens øvrige hadde lite utfordringer knyttet til dette.

Det var vanlig at ungdommen måtte logge seg inn til avtalt tid for å vise at de var til stede i undervisningen, og kun 12 prosent oppgir at de i liten grad gjorde dette.

Figur 17: Tenk på hele perioden du har hatt hjemmeskole. Hvor godt stemmer det som står under for deg? Prosent. Min n=1970.

Ungdommer med høy sosioøkonomisk status, samt de som bor med begge sine foreldre, har i noe større grad enn øvrige hatt god tilrettelegging for å kunne gjennomføre hjemmeskole. Resultatene viser størst forskjell på området som omhandler hjelp til skolearbeidet fra foreldre/foresatte. Andelen som svarte «stemmer veldig godt» på utsagnet om at de fikk god hjelp til skolearbeidet var 36 prosent blant ungdommene med lavest sosioøkonomisk status sammenlignet med 57 prosent av de med høyest sosioøkonomisk status. Andelen var også høyere blant ungdommene som hadde hatt begge foreldre på hjemmekontor (57 prosent) sammenlignet med de som ikke hadde hatt foreldrene hjemme (41 prosent).

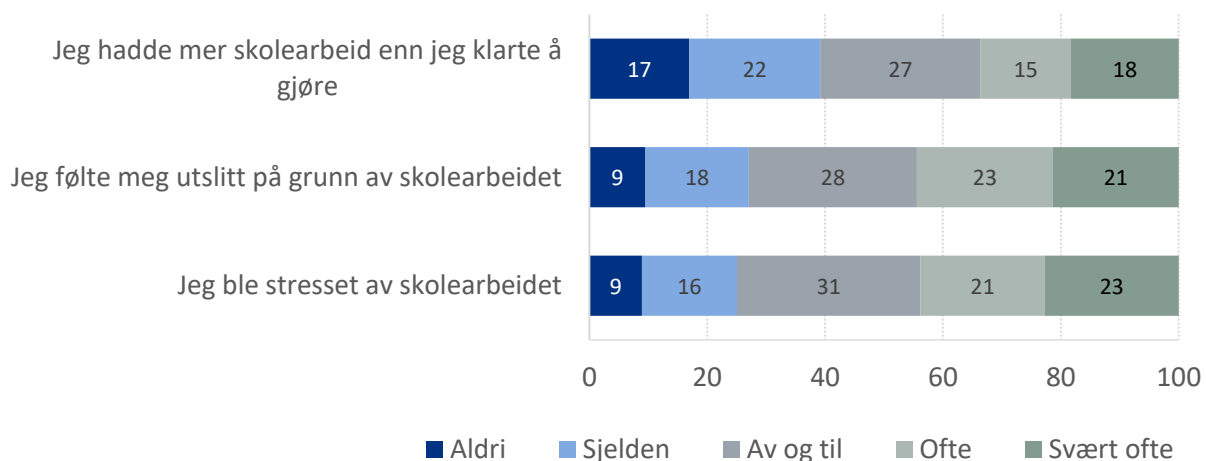
5.3 Stress og press knyttet til skolearbeidet

33 prosent av ungdommen opplevde ofte at de hadde for mye å gjøre i perioden med hjemmeskole. Videre følte 44 prosent seg ofte utslitt på grunn av skolearbeidet og omtrent like mange ble stresset.

Resultatene viser også at ungdommene som fikk lite hjelp til skolearbeidet fra sine foreldre/foresatte⁶ var mer utsatt for stress og press. Om lag halvparten av ungdommene opplevde ofte at de hadde for mye å gjøre, rundt 6 av 10 ble stresset av skolearbeidet og omtrent like mange følte seg utslitt.

⁶ Omfatter de som svarte passer svært eller ganske dårlig på utsagnet «Hvis jeg trengte det, fikk jeg god hjelp til skolearbeidet av mine foreldre/foresatte»

Figur 18: I tiden du har hatt hjemmeskole, hvor ofte har du hatt det slik? Prosent. Min n=1990.

Jentene opplevde betydelig mer stress og press knyttet til skolearbeidet enn guttene. 54 prosent av jentene ble ofte stresset av skolearbeidet og 51 prosent følte seg utslitt. Blant guttene er tilsvarende andeler henholdsvis 32 og 36 prosent. Det var også flere jenter enn gutter som ofte følte at de hadde mer skolearbeid enn de klarte å gjøre (38 mot 29 prosent).

Mengden skolearbeid ser ut til å være en større utfordring for ungdommer med lav enn med høy sosioøkonomisk status. Totalt 43 prosent av de med lavest sosioøkonomisk status opplevde ofte at de hadde mer skolearbeid enn de klarte å gjøre, sammenlignet med 26 prosent av de med høyest sosioøkonomisk status.

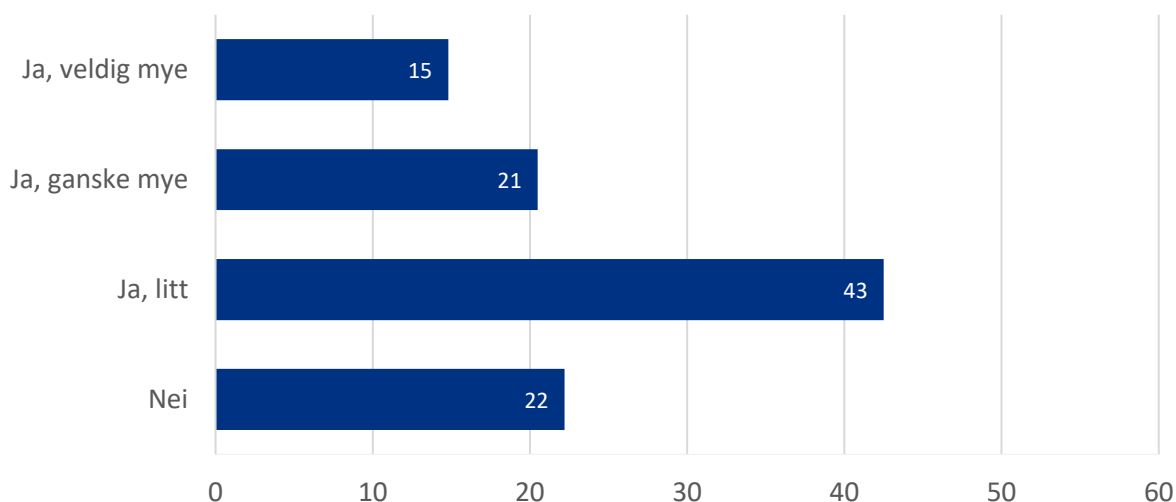
Spørsmålet om man ble stresset av skolearbeidet er også stilt i Ungdata. Det er relativt små forskjeller i andelen som svarte at de ofte ble stresset av skolearbeidet i denne undersøkelsen (44 prosent) og resultatene i Ungdata (47 prosent).

5.4 Ungdommen gledet seg til å komme tilbake på skolen

Til sammen 78 prosent av ungdommene gledet seg til å komme tilbake til skolen. De fleste har gledet seg litt (43 prosent), mens 36 prosent har gledet seg ganske eller veldig mye. Kun 22 prosent av ungdommene har ikke gledet seg til å komme tilbake.

Andelen som *ikke* har gledet seg er høyest blant 9.klassingene (26 prosent) og 10. klassingene (24 prosent), mens det gjelder 17 prosent av 8.klassingene. Andelen som ikke gledet seg er også noe høyere blant ungdommene som har vært hjemme uten foreldre med hjemmekontor (26 prosent), sammenlignet med de som har hatt begge sine foreldre på hjemmekontor (17 prosent).

Figur 19: Har du gledet deg til å komme tilbake på skolen? Prosent. n=1959.

6. Venner og fritid

6.1 Nære personer

62 prosent av ungdommen svarer at de helt sikkert har minst én venn som de kan stole fullstendig på og betro seg til om alt mulig, mens 24 prosent tror de har det. Videre svarer 12 prosent at de ikke tror de har en slik venn, mens to prosent oppgir at de har ingen de vil kalle venner nå for tiden. Disse resultatene er tilnærmet lik de vi finner i Ungdata.⁷

Figur 20: Har du minst én venn som du kan stole fullstendig på og kan betro deg til om alt mulig? Prosent. n=2002.

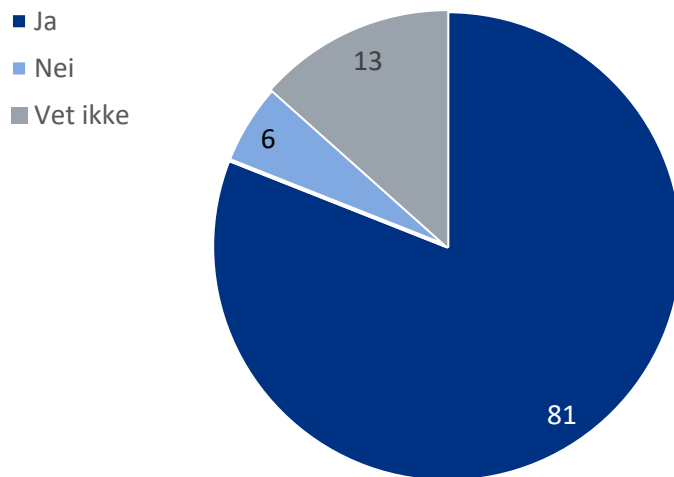
Selv om de fleste har minst en nær venn de kan betro seg til om alt mulig opplever altså flere enn 1 av 10 at de ikke har dette. Andelen som ikke har en slik venn er høyere blant ungdommene med lavest

⁷ I Ungdata svarte 63 prosent «Ja, helt sikkert», 25 prosent svarte «Ja, det tror jeg», 10 prosent svarte «Det tror jeg ikke» og 2 prosent svarte at de ikke hadde noen de ville kalle venner nå for tiden.

sosioøkonomisk status (21 prosent), mens det gjelder elleve prosent av de med høyest sosioøkonomisk status.⁸

81 prosent av ungdommene oppgir at de har noen å prate med dersom de føler seg utafør eller trist. 13 prosent er usikre på om de har noen å prate med, mens seks prosent svarer at de ikke har det. Også her skiller resultatene seg lite fra Ungdata.⁹

Figur 21: Dersom du føler deg utafør eller trist og trenger en å snakke med, har du noen du kan prate med? Prosent. n=1991.

6.2 Kontakt med andre i perioden med hjemmeskole

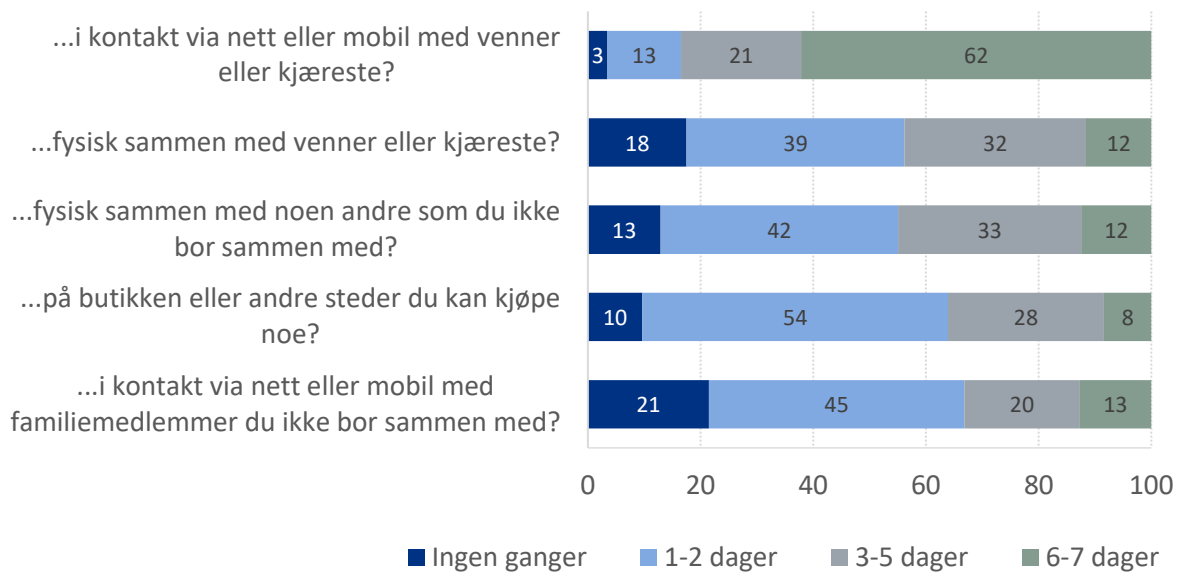
I løpet av siste uke med hjemmeskole var omtrent alle i kontakt med venner eller kjæreste via nett eller mobil. I tillegg oppga 62 prosent at de hadde denne formen for kontakt minst 6 dager eller mer. Like hyppig var ikke nett- og mobilkontakten med familiemedlemmer de ikke bor sammen med, men totalt 79 prosent hadde vært i kontakt minst én av dagene i sist uke med hjemmeskole.

Fysisk kontakt med venner, kjæreste eller familiemedlemmer de ikke bor sammen med var også relativt utbredt, om enn ikke like hyppig som kontakt via nett og mobil. 82 prosent hadde vært fysisk i kontakt med venner eller kjæreste minst en dag i siste uke med hjemmeskole, og 77 prosent hadde vært i kontakt med familiemedlemmer man ikke bor sammen med. Videre hadde om lag ni av ti vært på butikk minst én gang i siste uke med hjemmeskole.

⁸ Andelen referer til de som har svart «Det tror jeg ikke» eller «Jeg har ingen jeg vil kalle venner nå for tida» på spørsmålet: Har du minst én venn som du kan stole fullstendig på og kan betro deg til om alt mulig?

⁹ I Ungdata svarte 78 prosent at de har noen å prate med dersom de føler seg utafør eller trist. 7 prosent svarte «Nei» og 15 prosent svarte «Vet ikke».

Figur 22: Hvor mange dager i siste uke med hjemmeskole var du...? Prosent. Min n=1963.

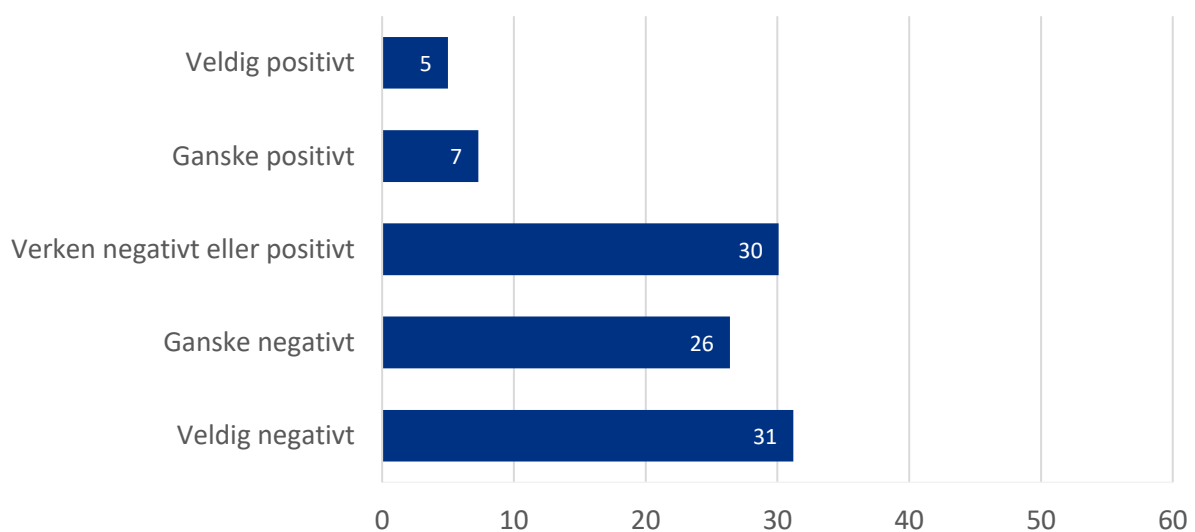

6.2 Fritidsaktiviteter

Om lag syv av ti av ungdommene er med i faste fritidsaktiviteter. Av disse opplevde 57 prosent det som ganske eller veldig negativt at de ikke fikk delta på dette som før. Et mindretall (12 prosent) opplevde dette som positivt.

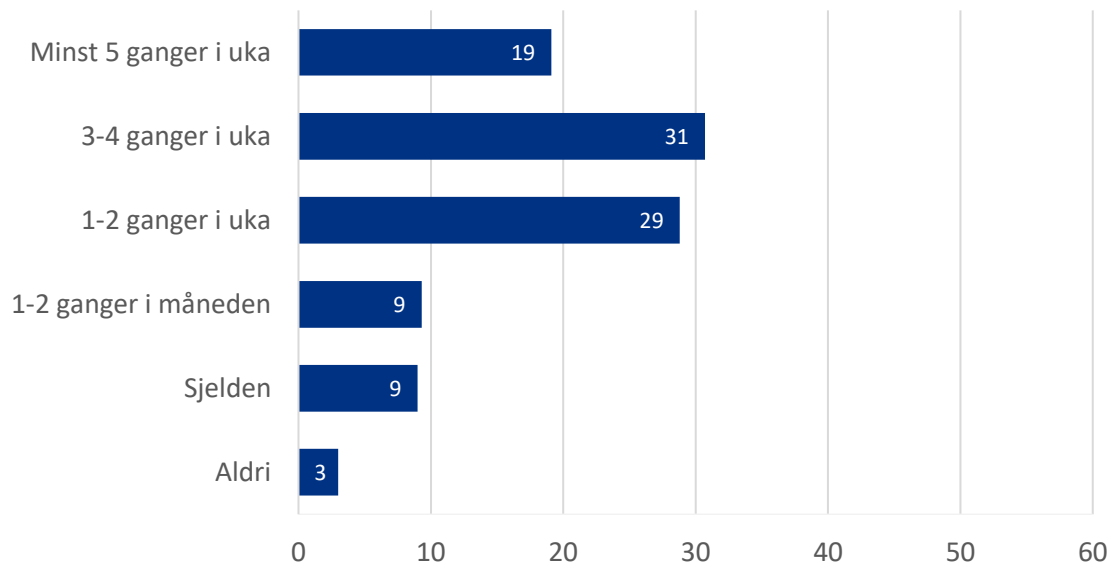
Andelen som opplevde at det var negativt å ikke få deltatt som før er noe høyere blant jentene enn guttene (61 mot 53 prosent).

Figur 23: Dersom du er med i faste fritidsaktiviteter, hvordan opplevde du at du ikke fikk delta på dette som før? Prosent. n=1373.

Ungdommene ble spurt om hvor ofte de i løpet av perioden med hjemmeskole hadde vært så fysisk aktiv at de ble andpusten eller svett. Halvparten av ungdommene svarte to ganger i uka eller mer, mens 29 prosent svarte 1-2 ganger i uka. Til sammen oppga 21 prosent at de var så aktiv at de ble andpusten eller svett sjeldnere enn ukentlig.

Figur 24: I perioden med hjemmeskole, hvor ofte har du vært så fysisk aktiv at du ble andpusten eller svett? Prosent. n=1892.

Andelen som var så aktiv at de ble andpusten eller svett minst 5 dager i uka øker med sosioøkonomisk status. Det gjelder 15 prosent av ungdommene med lavest sosioøkonomisk status, mot 27 prosent av ungdommene med høyest sosioøkonomisk status. Det gjelder også flere av de som bor sammen med begge sine foreldre (21 prosent) enn de som ikke gjør det (15 prosent). Det er også et mønster at aktivitetsnivået blant ungdommene er noe høyere i små enn mellomstore og store kommuner.

Resultatene fra Ungdata viser et høyere aktivitetsnivå blant ungdom. Andelen som var så fysisk aktiv at de ble andpusten eller svett mer enn to ganger i uka var 63 prosent i Ungdata mot 50 prosent i denne undersøkelsen. Dette indikerer at det kan ha vært et lavere aktivitetsnivå blant ungdommene i Trøndelag under koronapandemien sammenlignet med ellers.

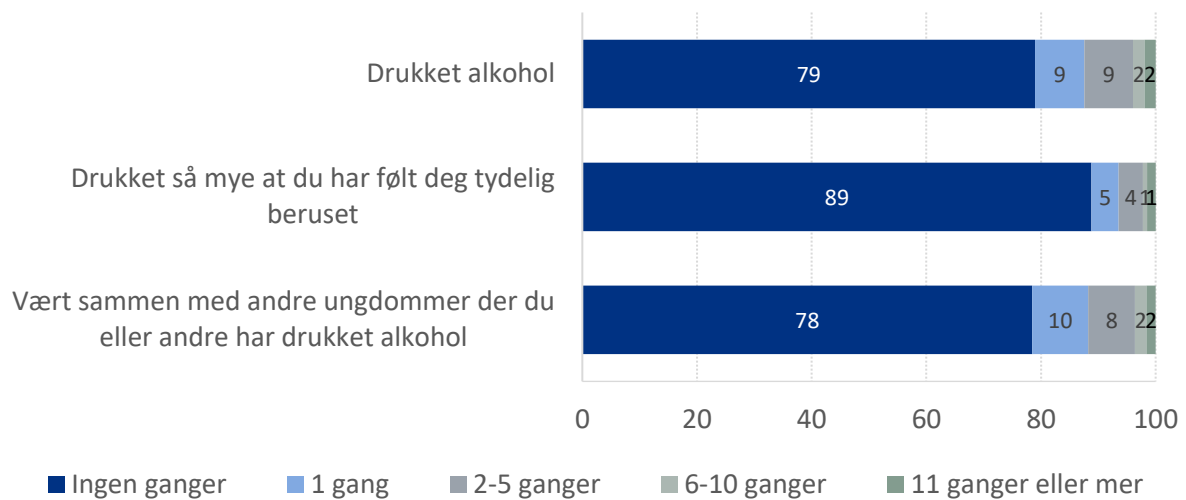
6.3 Bruk av rusmidler

Til sammen 21 prosent av ungdommene drakk alkohol minst én gang i perioden med stengte skoler, og 13 prosent oppga å ha gjort dette 6 ganger eller mer. 11 prosent hadde drukket så mye at de følte seg tydelig beruset minst én gang i løpet av perioden med stengte skoler, og 22 prosent har vært sammen med andre ungdommer der andre eller de selv hadde drukket alkohol.

Det er betydelige forskjeller etter klassetrinn når det gjelder bruk av alkohol. Blant 8.klassingene hadde ni prosent drukket minst én gang i perioden med skolestenging, mens dette gjaldt 34 prosent av 10.klassingene. Blant 10.klassingene hadde 19 prosent minst én gang drukket så mye at de følte seg tydelig beruset, sammenlignet med tre prosent av 8.klassingene. Det er også blant 10.klassingene vi finner den høyeste andelen som minst én gang var sammen med venner der de selv eller andre drakk alkohol (33 prosent).

Andelen som drakk alkohol er lavere blant ungdommene som bor sammen med begge sine foreldre (18 prosent) sammenlignet med de som ikke gjør det (29 prosent). Samme mønster finner vi også når det gjelder andelen som har drukket så mye at de følte seg tydelig beruset. Dette gjelder ni prosent av de som bor med begge sine foreldre, sammenlignet med 17 prosent av øvrige.

Figur 25: Har du gjort noe av dette mens skolene var stengt på grunn av korona? Prosent. Min n=1976.

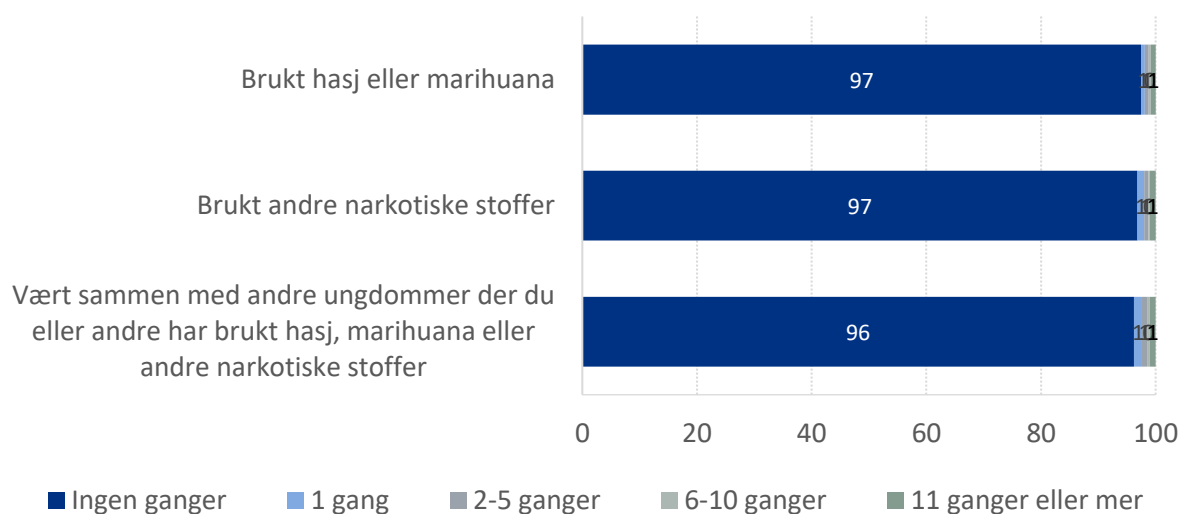

Tre prosent svarer at de har brukt hasj eller marihuana i tiden skolene var stengt, og omtrent like mange har brukt andre narkotiske stoffer. Fire prosent hadde vært sammen med andre ungdommer der de selv eller andre brukte narkotika.

Forskjeller etter klassetrinn viser at fire prosent av 10.klassingene har brukt hasj eller marihuana, mot én prosent av 8.klassingene. Når det gjelder andre narkotiske stoffer oppgir fem prosent av 10.klassingene brukt dette, mot to prosent av 8.klassingene.

Blant guttene er andelen som har brukt hasj, marihuana eller andre narkotiske stoffer fire prosent, mens det gjelder en prosent av jentene.

Figur 26: Har du gjort noe av dette mens skolene var stengt på grunn av korona? Prosent. Min n=1964.

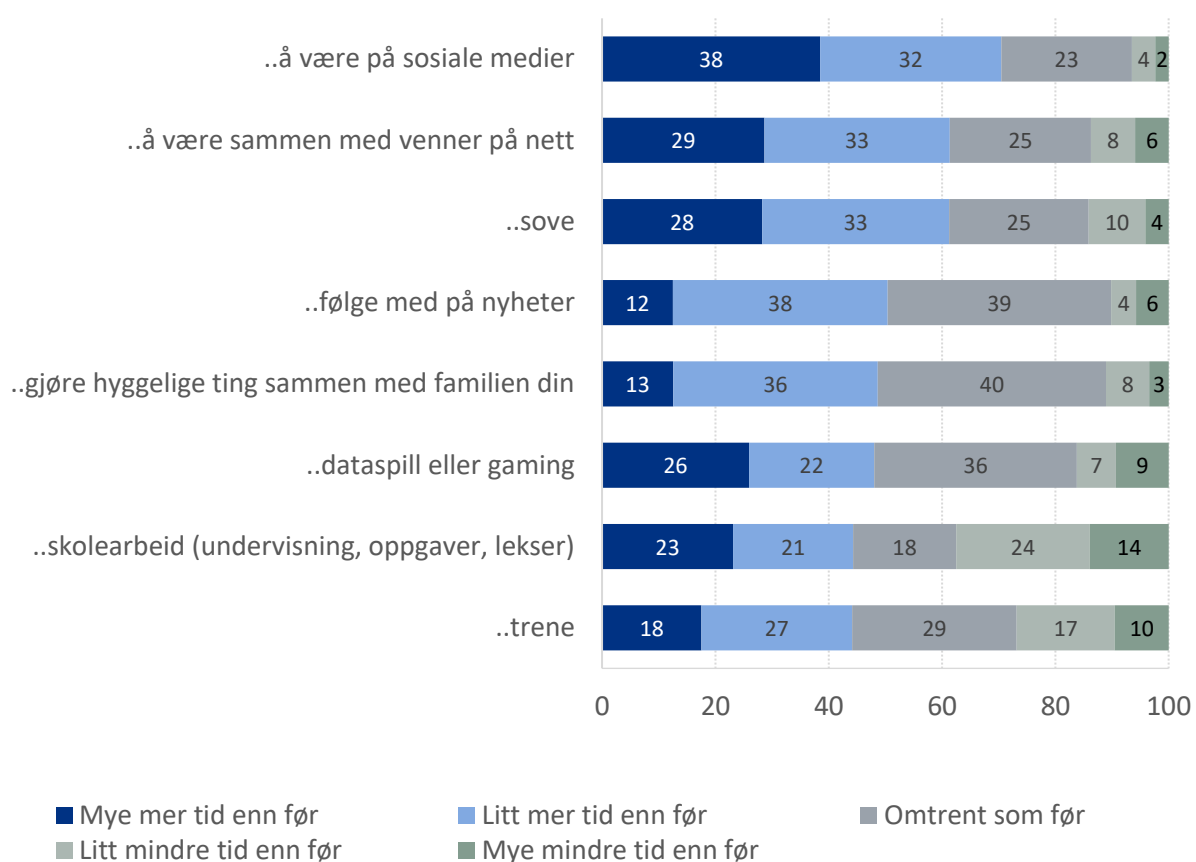
6.4 Endringer i tidsbruk i perioden med hjemmeskole

Aktiviteten som ungdommen i størst grad brukte mer tid på under perioden med hjemmeskole var å være på sosiale medier, å være sammen med venner på nett og å sove. Til sammen 70 prosent brukte mer tid på sosiale medier og ca. 60 prosent brukte mer tid på å være med venner på nett og å sove.

Videre brukte rundt halvparten mer tid enn tidligere på å følge med på nyheter, gjøre hyggelige ting sammen med familien og dataspill/gaming. Litt under halvparten brukte mer tid på trening.

Når det gjelder tid brukt på skolearbeidet er andelen som brukte mer og mindre tid ganske like. Totalt 44 prosent brukte mer tid på skolearbeidet i perioden med hjemmeskole, mens 39 prosent brukte mindre tid.

Figur 27: I perioden med hjemmeskole, brukte du mer eller mindre tid enn tidligere på...? Prosent. Min n=1998.

Det er betydelige forskjeller mellom jenter og gutter i hvordan perioden med hjemmeskole har endret tidsbruken deres. Guttene har i større grad enn jentene økt sin tid brukt på dataspill/gaming. Totalt 39 prosent av guttene har brukt mye mer tid enn tidligere på dette, mens tilsvarende andel blant jentene er 13 prosent.

Jentene, på sin side, har i større grad enn guttene brukt mer tid på sosiale medier, trening og skolearbeid. Blant jentene har 45 prosent brukt mye mer tid på sosiale medier, sammenlignet med 32 prosent av guttene. Videre har 27 prosent av jentene brukt mye mer tid på skolearbeid, mot 18 prosent

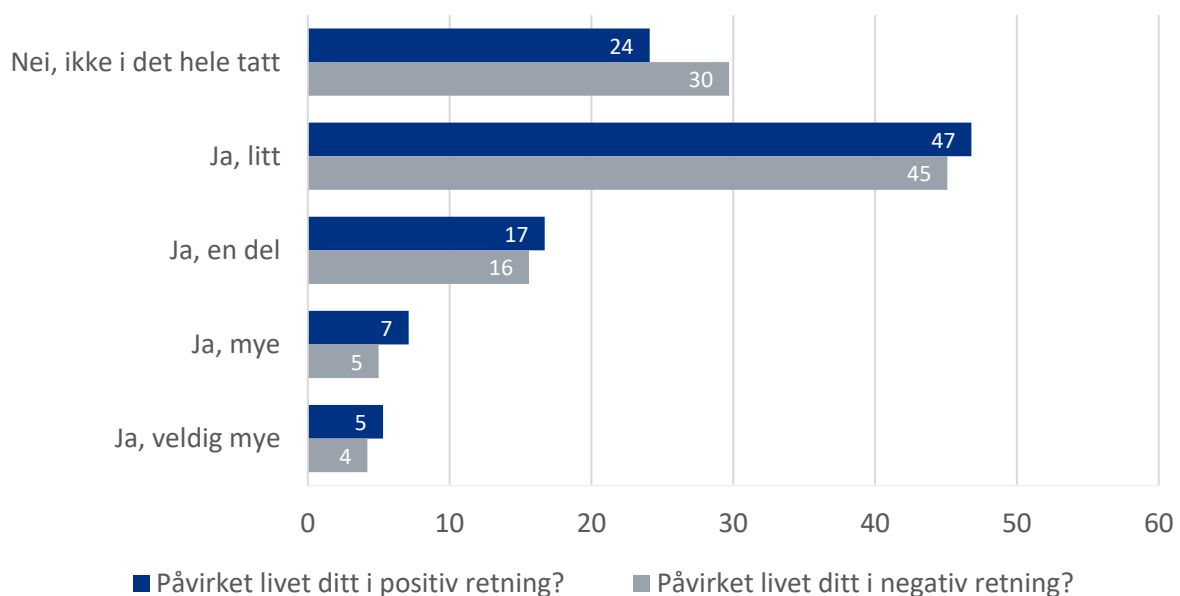
av guttene. Når det gjelder trening har henholdsvis 21 prosent av jentene og 14 prosent av guttene brukt mye mer tid på dette.

Resultatene viser videre at det er 10.klassingene som i størst grad har økt tidsbruken på skolearbeid. 28 prosent av 10.klassingene har brukt mye mer tid på dette enn tidligere, mens tilsvarende andel er 18 prosent blant 8.klassingene.

7. Positiv og negativ effekter av pandemien

Ungdommene fikk spørsmål om hvordan koronapandemien hadde påvirket livet deres. Først ble de spurt om koronapandemien hadde påvirket livet noe i negativ retning. For så å bli spurt om pandemien hadde påvirket i positiv retning. Begge spørsmålene er slått sammen i figuren under.

Figur 28: Har koronapandemien påvirket livet ditt? Prosent. Min n=2029.

Ungdommen oppgir at pandemien har påvirket livet i både positiv og negativ retning. Totalt 70 prosent av ungdommene sier at pandemien har påvirket livet i negativ retning. Av disse var det ni prosent som svarte at den hadde påvirket mye i negativ retning. Samtidig svarte 76 prosent at de opplevde at pandemien hadde hatt en positiv påvirkning i livet, og 12 prosent svarte at koronapandemien har påvirket mye i positiv retning.

Jentene opplever i større grad enn guttene at livet har blitt påvirket av koronapandemien. Totalt svarte 81 prosent av jentene at livet var blitt negativt påvirket, sammenlignet med 60 prosent av guttene. Hovedvekten svarte at livet var litt påvirket. Andelen som svarte at livet ble påvirket mye eller en del i negativ retning er 29 prosent blant jentene og 21 prosent blant guttene.

Jentene svarer også i større grad enn guttene at livet ble påvirket i positiv retning, selv om kjønnsforskjellene er mindre på dette området. Totalt opplevde 81 prosent av jentene og 70 prosent av guttene en påvirkning i positiv retning. Like stor andel av jentene og guttene (29 prosent) fikk livet en del eller mye påvirket i positiv retning.

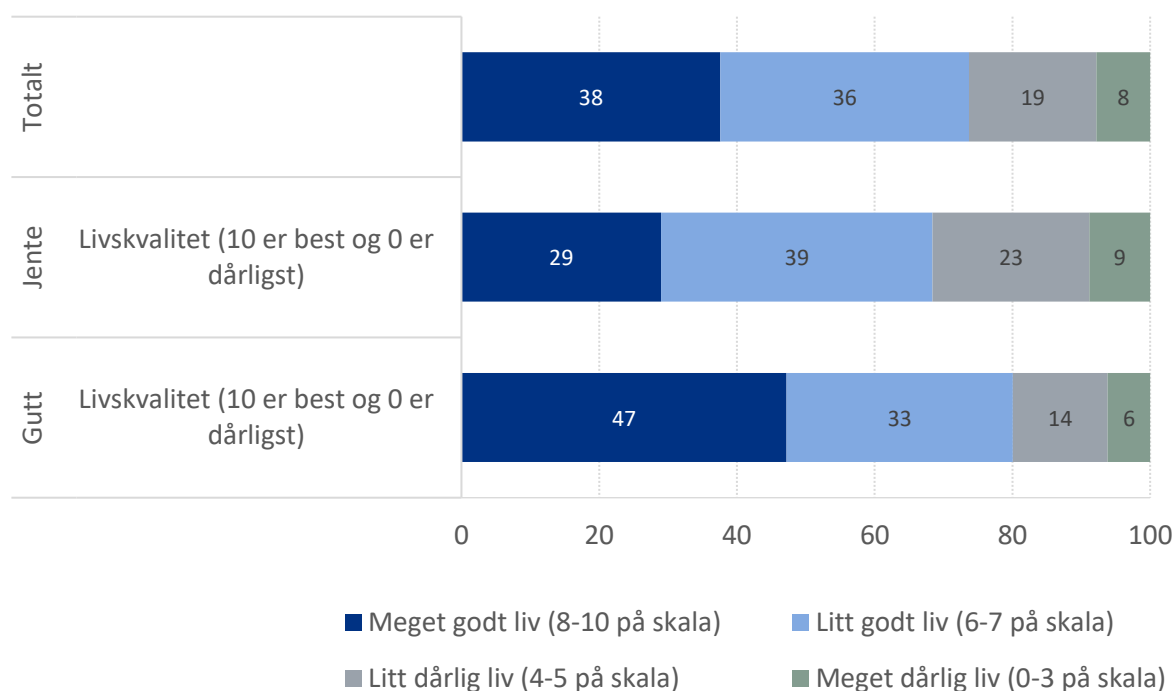
7.1 Livskvalitet

Ungdommene ble bedt om å tenke på en skala fra 0 til 10, hvor toppen av skalaen (10) står for det best mulige livet og nederst (0) er det verst mulig livet. De ble bedt om å ta stilling til hvor de står på denne skalaen nå for tiden. I gjennomsnitt rangerte ungdommene livet sitt til 6,7 på denne skalaen. Dette er noe lavere enn vi finner i Ungdata (7,4). Videre er snittet høyere blant guttene (7,1) enn jentene (6,3), og denne kjønnsforskjellen er omtrent tilsvarende som i Ungdata.

38 prosent av ungdommene plasserte seg på 8 eller bedre på skalaen. Blant guttene var andelen 47 prosent, mens den var 29 prosent blant jentene. Andelen som svarte 5 eller lavere på skalaen var 32 prosent blant jentene og 20 prosent av guttene.

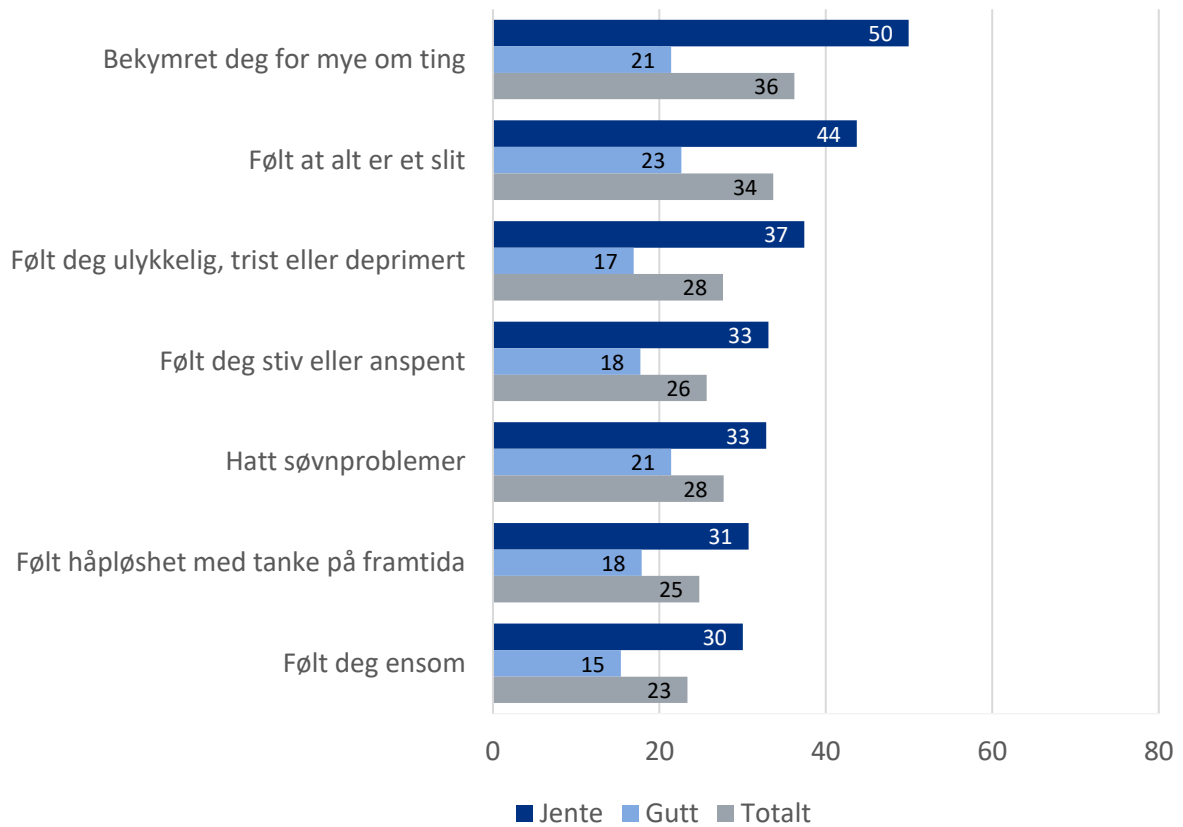
Av andre forskjeller viser resultatene at ungdom som bor med begge sine foreldre i større grad enn øvrige svarer 8-10 på skalaen (40 mot 31 prosent).

Figur 29: Tenk deg en skala som går 0 til 10. Toppen av skalaen (10) står for det best mulige livet for deg og nederst (0) er det verst mulig livet for deg. Generelt sett, hvor står du på denne skalaen nå for tiden? Prosent. Min n=953.

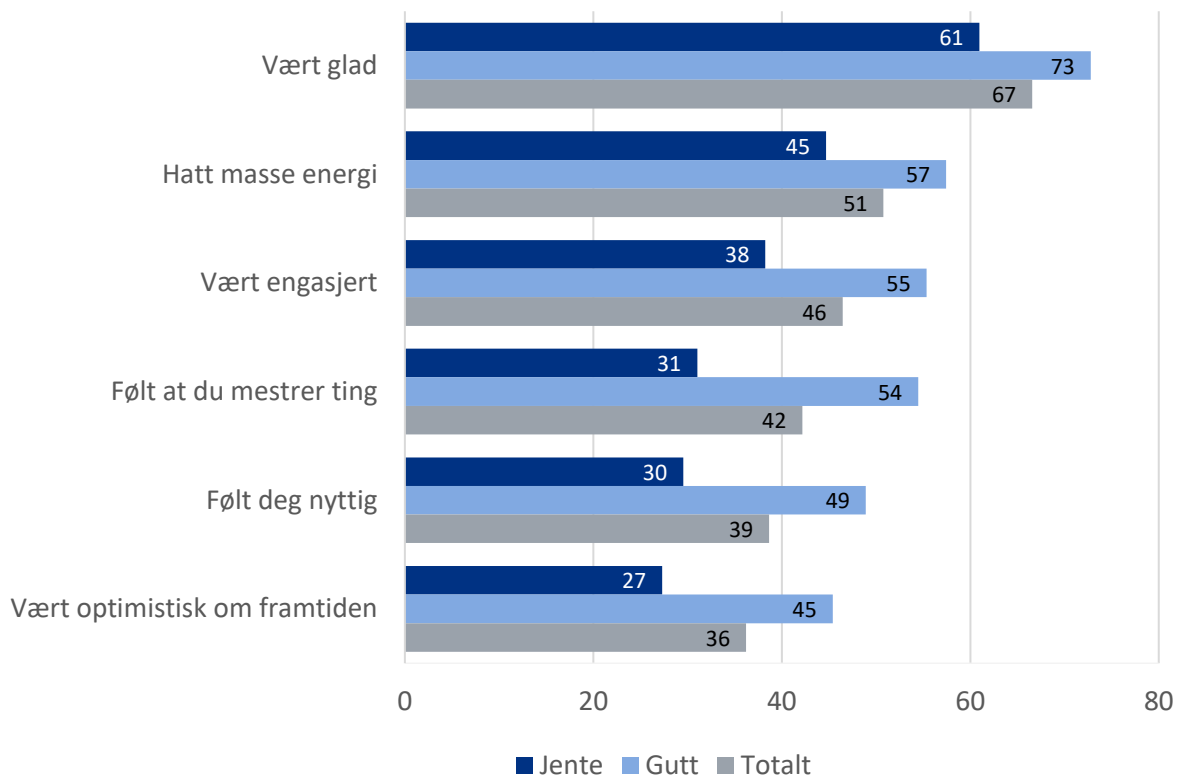

Ungdommene ble også spurt om hvor ofte de har opplevd ulike typer positive og negative følelser den siste uka. Av negative følelser er det å bekymre seg mye for ting og opplevelsen av at alt er et slit det som oftest går igjen. Henholdsvis 36 og 34 prosent har vært ganske eller veldig plaget med dette. Av positive følelser er det opplevelsen av å være glad og å ha masse energi som ungdommene oftest kjenner på. Totalt 67 prosent svarer at de har vært glad ofte eller hele tiden den siste uka, og 51 prosent har hatt masse energi.

Figur 30: Har du i løpet av den siste uka vært plaget av noe av dette? Andel som har svart ganske eller veldig mye plaget. Prosent. Min n=924.

Figur 31: Tenk på hvordan du har hatt det den siste uka, hvor ofte har du...? Andel som har svart ofte eller hele tiden. Prosent. Min n=925.

På alle områder er det store kjønnsforskjeller. Jentene rapporterer betydelig oftere enn guttene om negative følelser og i mindre grad positive følelser. De aller største kjønnsforskjellene viser seg på områdene som handler om å bekymre seg for ting, en følelse av at alt er et slit og en opplevelse av å være ulykkelig, trist eller deprimert. Jentene føler også mye sjeldnere enn guttene at de mestrer ting. Resultatene viser også at guttene i større grad enn jentene har et optimistisk syn på fremtiden.

Sammenlignet resultatene for Ungdata svarer en mindre andel i denne undersøkelsen at de ofte eller hele tiden har de positive følelsene som er skissert i figur 31.¹⁰ Den største forskjellen finner vi på spørsmålet om fremtidsoptimisme. I Ungdata svarer 48 prosent at de ofte eller hele tiden er optimistisk om fremtiden, mens tilsvarende andel i denne undersøkelsen er 36 prosent. Når det gjelder negative følelser opptrer disse i litt større grad i denne undersøkelsen sammenlignet med Ungdata, men forskjellene er relativt små.¹¹

¹⁰ Andelen som oppgir at de ofte eller hele tiden har de positive følelsene skissert i figur 31 ligger mellom 6 og 12 prosentpoeng lavere blant ungdommene i denne undersøkelsen, sammenlignet med resultatene fra Ungdata.

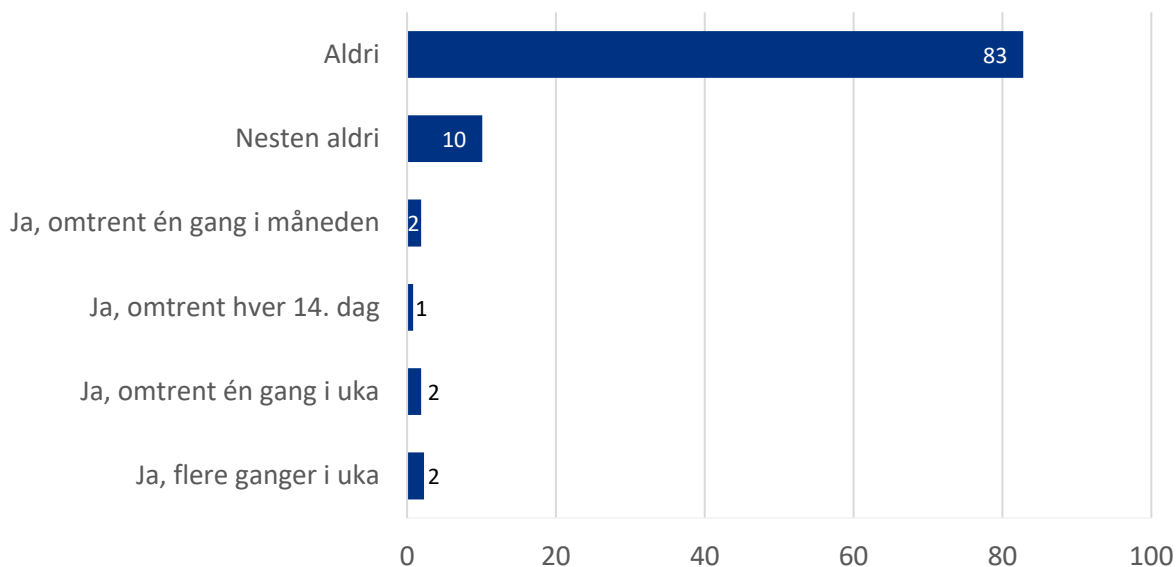
¹¹ Mellom 2 og 4 prosentpoeng flere i denne undersøkelsen enn i Ungdata svarer at de er ganske eller veldig plaget med de negative følelsene som er skissert i figur 30. Unntaket er bekymringer om ting, der forskjellen går to prosentpoeng motsatt vei.

7.2 Mobbing

I perioden med hjemmeskole ble fem prosent av ungdommene utsatt for mobbing, utestengelse eller trusler på nett hver 14. dag eller oftere. Andelen er tilsvarende som i Ungdata.

Ti prosent svarte «nesten aldri» på dette spørsmålet, mens 83 prosent ikke hadde vært utsatt for dette.

Figur 32: Har du i perioden med hjemmeskole blitt mobbet, truet eller utestengt på nett? Prosent. n=2001.

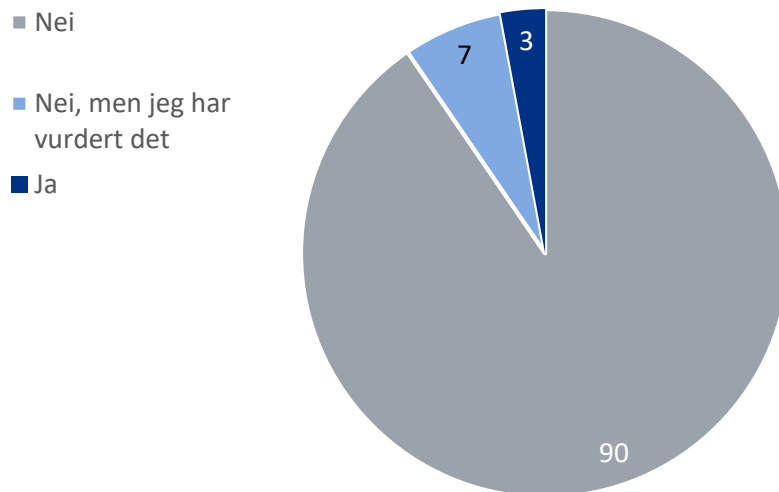

7.3 Kontakt med hjelpeapparat

Tre prosent av ungdommene har vært i kontakt med en hjelpetelefon/chat i perioden med hjemmeskole, og syv prosent vurderte å ta kontakt. Til sammen har altså 1 av 10 vært i kontakt med, eller vurdert å ta kontakt med en hjelpetelefon/chat.

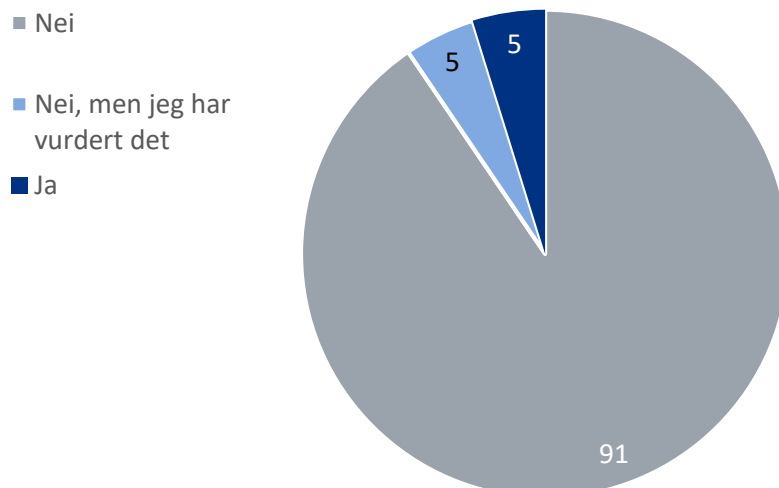
Om man ser samlet på andelen som har vært i kontakt med hjelpeapparatet eller vurdert dette viser resultatene at dette gjelder betydelig flere av ungdommene som ikke bor med begge sine foreldre (16 prosent). Blant de som bor med begge foreldrene er tilsvarende andel syv prosent.

Figur 33: Har du i perioden med hjemmeskole tatt kontakt med en hjelpetelefon/chat (for eksempel Alarmtelefonen)? Prosent. n=1987.

Videre har fem prosent vært i kontakt med skolens helsesykepleier/helsesøster, og fem prosent vurderte å ta kontakt. Den samlede andelen som har vurdert kontakt eller vært i kontakt med helsesykepleier/helsesøster er også her høyere blant de som ikke bor med begge foreldre (15 prosent) sammenlignet med øvrige (8 prosent). Andelen er også litt høyere i de minste kommunene (13 prosent), sammenlignet med mellomstore (9 prosent) og store kommuner (8 prosent).

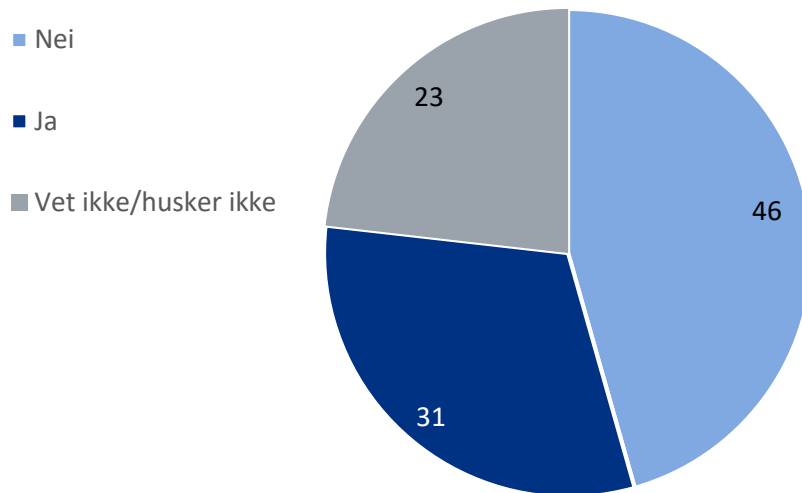
Figur 34: Har du i perioden med hjemmeskole vært i kontakt med skolens helsesykepleier/helsesøster? Prosent. n=1997.

Kun 31 prosent av ungdommene mener de har fått informasjon om hvordan de kan komme i kontakt med skolens helsesykepleier/ helsesøster mens skolen var stengt. En høyere andel av jenter enn gutter svarer at de har fått denne informasjonen (38 mot 25 prosent). Det er også en betydelig høyere andel

av ungdommene i små kommuner som har fått denne informasjonen (51 prosent), sammenlignet med ungdommene fra mellomstore (25 prosent) og store kommuner (30 prosent).

Figur 35: Har du fått informasjon om hvordan du kan komme i kontakt med skolens helsesykepleier/ helsesøster mens skolen har vært stengt? Prosent. n=1994.

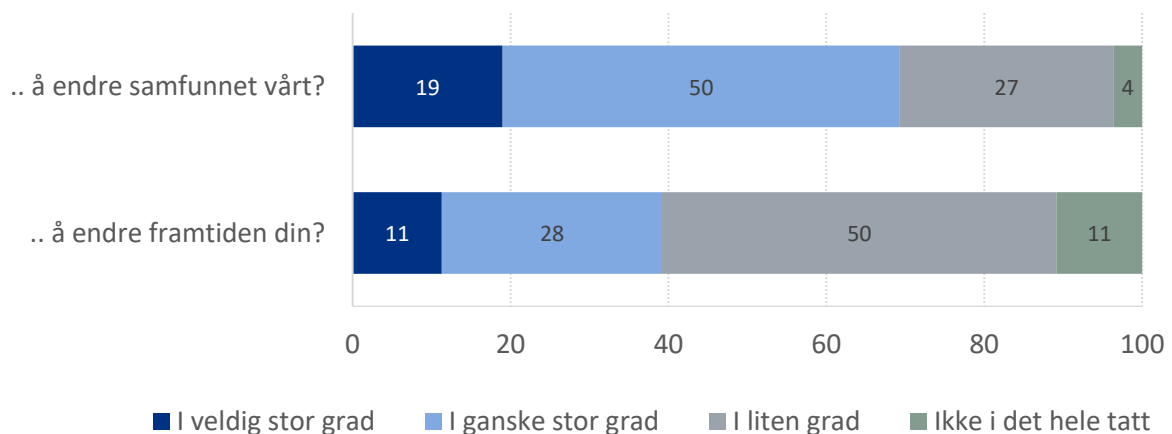

7.4 Fremtidsperspektiv

Et flertall av ungdommene tror i veldig eller ganske stor grad at koronapandemien vil endre samfunnet vårt (69 prosent). Det er noe mindre utbredt å tro at pandemien vil påvirke egen fremtid, men til sammen 39 prosent har stor tro på at også det vil skje.

Jentene har større tro enn guttene på at samfunnet vårt og egen fremtid vil bli påvirket av koronapandemien. Blant jentene svarer 43 prosent at de tror fremtiden deres i stor grad vil bli påvirket av koronapandemien, sammenlignet med 34 prosent av guttene. Når det gjelder påvirkning på samfunnet tror 77 prosent av jentene at pandemien vil ha stor effekt, mot 61 prosent av guttene.

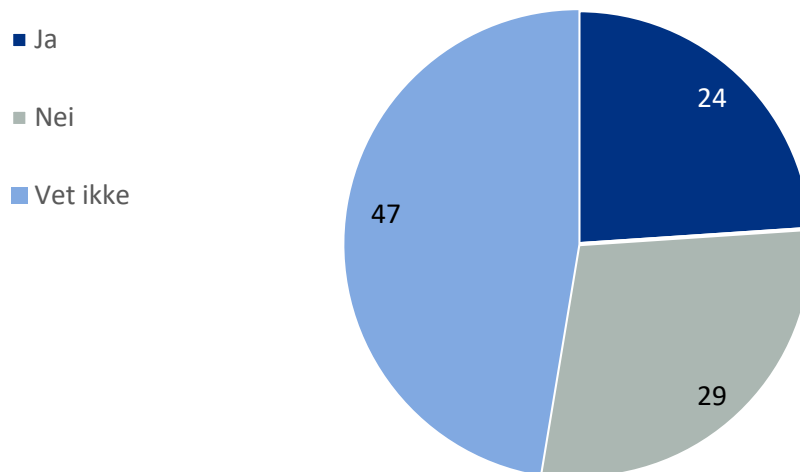
Figur 36: Tror du koronapandemien vil komme til ...? Prosent. Min n=1964.

24 prosent av ungdommene tror at de kommer til å bli arbeidsledig en gang i fremtiden. Noe som er høyere en andelen vi finner i Ungdata (15 prosent).

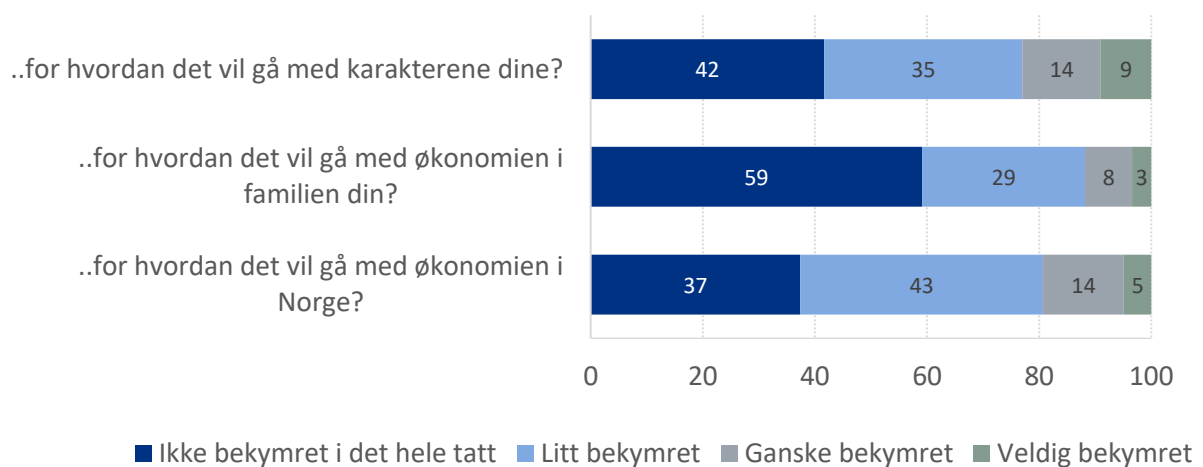
Det er flere gutter enn jenter som tror at de noen gang vil bli arbeidsledig (28 mot 20 prosent). Det gjelder også flere av ungdommene der én eller begge av foreldrene ble permittert under koronapandemien (ca. 30 prosent) sammenlignet med øvrige (22 prosent).

Figur 37: Hvordan tror du at framtida di vil bli? Tror du at du noen gang vil bli arbeidsledig? Prosent. n=1963.

23 prosent av ungdommene opplever at koronapandemien har gjort dem ganske eller veldig bekymret for hvordan det vil gå med karakterene deres. Videre er 19 prosent ganske eller veldig bekymret for hvordan det vil gå med økonomien i Norge, mens 11 prosent er bekymret for familieøkonomien. Også på disse områdene er jenter gjennomgående mer bekymret enn gutter.

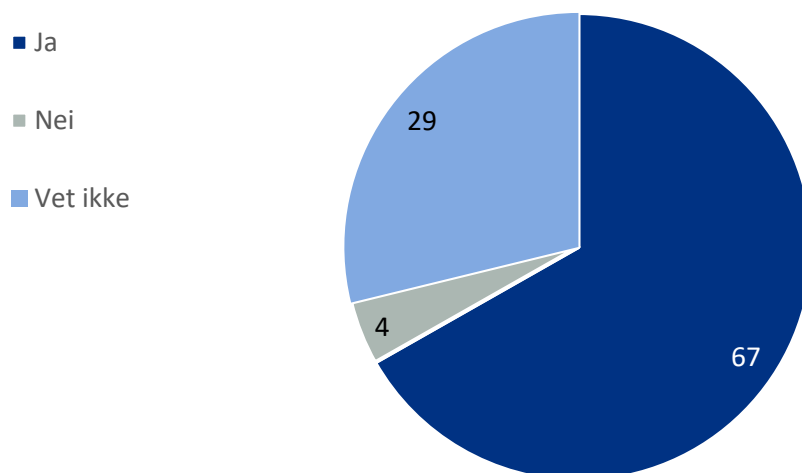
Figur 38: Har koronapandemien gjort deg bekymret...? Prosent. Min n=2013.

67 prosent av ungdommene tror de vil komme til å få et godt og lykkelig liv i fremtiden. Andelen er omtrent like stor blant jentene som guttene, og nesten like stor som vi finner i Ungdata (70 prosent).

Andelen som tror de kommer til å få et godt og lykkelig liv er størst blant ungdommer med høyest sosioøkonomisk status (75 prosent), og gjelder til sammenligning 64 prosent av de med lavest sosioøkonomisk status.

Figur 39: Hvordan tror du at framtida di vil bli? Tror du at du noen gang vil komme til å få et godt og lykkelig liv? Prosent. n=1978.

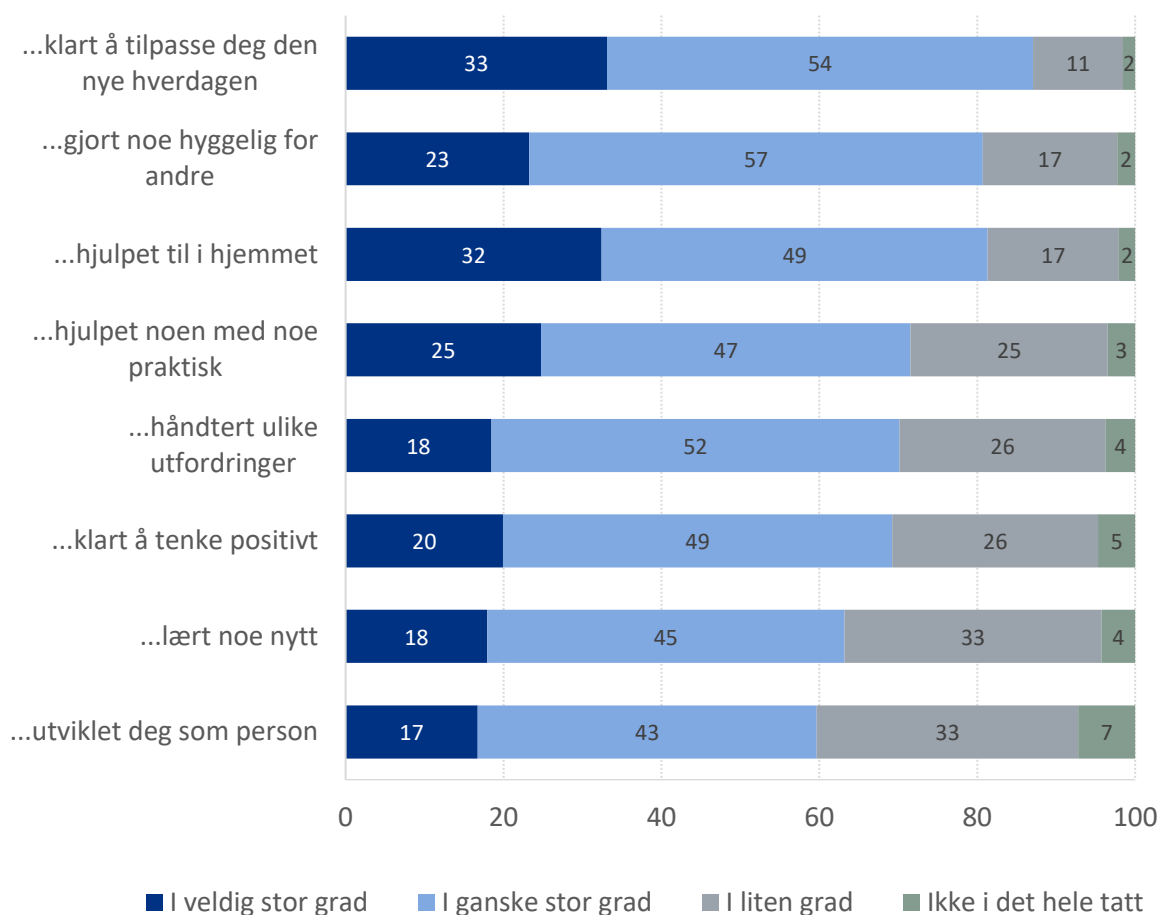

7.2 Tilpasningsevne og personlig vekst

De fleste har i stor grad greid å tilpasse seg den nye hverdagen under koronapandemien (87 prosent). Kun 13 prosent svarer at de i liten grad har greid dette. Hovedvekten opplever også at de i stor grad har håndtert ulike utfordringer og greid å tenke positivt (ca. 70 prosent). Det er også relativt mange som føler de har lært noe nytt (63 prosent) og utviklet seg som person (60 prosent). Mange av ungdommene rapporterer også at de i stor grad har gjort hyggelige ting for andre (81 prosent), hjulpet noen med noe praktisk (72 prosent) og hjulpet til i hjemmet (81 prosent).

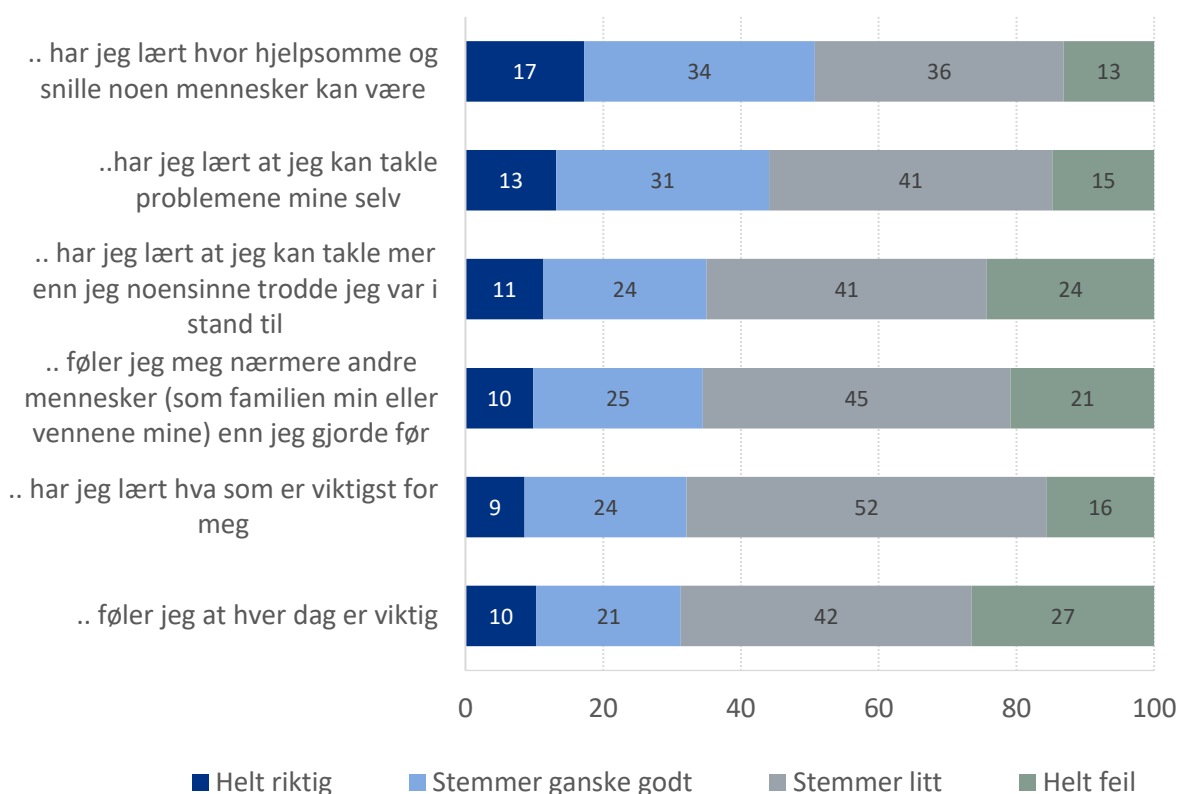
Det er et gjennomgående mønster at guttene i noe større grad enn jentene opplever at de har klart å tenke positivt, utviklet seg som person og håndtert ulike utfordringer. Resultatene viser også at ungdommene med høy sosioøkonomisk status i større grad opplever at de har håndtert den nye hverdagen. 41 prosent av ungdommene med høyest sosioøkonomisk status opplever i *veldig* stor grad at de har klart å tilpasse seg den nye hverdagen, sammenlignet med 28 prosent av de med lavest sosioøkonomisk status.

Figur 40: Under koronapandemien, i hvilken grad har du..? Prosent. Min n=1902.

Mange av ungdommene har opplevd positiv læring og vekst som følge av koronapandemien. 44 prosent mener de har lært å takle egne problemer selv og 35 prosent opplever at de har lært å takle mer enn de noensinne trodde de var i stand til. Det er også en del som føler seg nærmere familien og vennene sine enn de gjorde før (35 prosent), og ganske mange opplever at de har lært hvor hjelpsomme og snille noen mennesker kan være (51 prosent). Rundt 3 av 10 opplever at de har lært hva som er viktigst for dem, og omtrent like mange føler at hver dag er viktig.

Figur 41: På grunn av koronapandemien... Prosent. Min n=1893.

8. Konklusjon

Formålet med undersøkelsen har vært å kartlegge hvordan trøndersk ungdom hadde det i perioden med stengte skoler og strenge samfunnsrestriksjoner. Oppsummert viser funnene at perioden har hatt både positive og negative innvirkninger på ungdommens liv.

Sammenligning av resultater mot Ungdata¹² viser noe lavere livskvalitet og mindre fremtidsoptimisme blant de svarende i denne undersøkelsen. Videre opplevde de fleste det som negativt å ikke få deltatt på fritidsaktiviteter, og aktivitetsnivået blant ungdommene var noe lavere enn det vi finner i Ungdata. Mange av ungdommene rapporterte også mindre læring i perioden med hjemmeskole og 24 prosent tror at de kan bli arbeidsledig en gang i fremtiden. Dette er en høyere andel enn vi finner i Ungdata (15 prosent).

Når det gjelder rusmidler hadde 21 prosent drukket alkohol i perioden med skolestenging, og elleve prosent hadde drukket så mye at de ble tydelig beruset. Blant 10.klassingene hadde 19 prosent vært beruset. Tre prosent svarer at de har brukt hasj eller marihuana i perioden skolene var stengt, og omtrent like mange oppgir at de har brukt andre narkotiske stoffer. Spørsmålene om bruk av rusmidler ble ikke sammenlignet med tall fra Ungdata som følge av at man i denne undersøkelsen henviser til en mer begrenset tidsperiode enn i Ungdata.

¹² Datagrunnlaget for Ungdata er basert på 18 kommuner i Trøndelag med svar fra til sammen 3118 ungdomsskoleelever i 2020 før Koronapandemien. Syv kommuner deltok både i denne undersøkelsen og Ungdatakartleggingen, men flere av dem kun med enkelte skoler/klasser

Endringer i tidsbruk i perioden med hjemmeskole viser at mange økte tiden de brukte på å være på sosiale medier, være sammen med venner på nett, samt å sove. Blant guttene var det også mange som brukte mer tid på dataspill/gaming.

Undersøkelsen viser også at de fleste opplever at de i stor grad greide å tilpasse seg den nye hverdagen, og 3 av 4 støtter koronareglene som har vært. Hovedvekten opplever også at de i stor grad har håndtert ulike utfordringer og greid å tenke positivt (ca. 70 prosent). Det er også relativt mange som føler de har lært noe nytt (63 prosent) og utviklet seg som person (60 prosent). Mange av ungdommene rapporterer også at de i stor grad har gjort hyggelige ting for andre (81 prosent), hjulpet noen med noe praktisk (72 prosent) og hjulpet til i hjemmet (81 prosent). De aller fleste gleder seg til å komme tilbake til skolen og tror at de i fremtiden vil få et godt og lykkelig liv (67 prosent).